

Голос України

ЦЬОГО ДНЯ

■ 1680 р. Помер Симеон Полоцький, письменник та церковний діяч. ■ 1809 р. У Кременці (Тернопілля) народився Юліуш Словацький, видатний польський поет. Перший вірш — «Українська дума». ■ 1965 р. Виступ В. Чорновола, І. Дзюби та В. Стуса в кінотеатрі «Україна» в Києві проти хвилі арештів серед української інтелігенції. ■ 1983 р. Не стало селекціонера, академіка Василя Ремесла. Автор 17 сортів озимої пшениці, поширених всесвітньо. ■ 1985 р. Помер поет і борець з тоталітарним режимом Василь Стус. ■ 1991 р. Над будинком Верховної Ради піднято жовто-блакитне знамено.

Сесія під знаком виборів

Погоджувальна рада голів парламентських комітетів, фракцій і груп затвердила проекти календарного плану проведення 8-ї сесії Верховної Ради третього скликання, розклад засідань на вересень, порядок денний сесії та порядок її висвітлення. Зокрема, вирішено, що після відкриття сесії 4 вересня депутати працюватимуть до кінця тижня в комітетах. Наступні два тижні з 11 по 21 вересня — будуть пленарними, а останній тиждень вересня — у виборчих округах.

На пропозицію Голови Верховної Ради Івана Плюща 11 вересня на дні уряду передбачається заслухати звіт Кабінету Міністрів України про виконання Державного бюджету за 2000 рік. Загалом проектом постанови Верховної Ради про календарний план 8-ї сесії заплановано провести 5 днів уряду, 40 пленарних засідань, 36 днів — у комітетах, фракціях і групах, 4 тижні — у виборчих округах.

(Закінчення на 2-й стор.).

Державний візит до Болгарії

Президент України Леонід Кучма відбуває сьогодні до Болгарії із дводенним державним візитом. Після прибуття, повідомляє агентство «Інтерфакс-Україна», він зустрінеться у форматі «сам на сам» із Президентом Болгарії Петром Стояновим. Потім глави держав очолять україно-болгарські переговори у розширеному складі. Як очікується, після переговорів буде підписано низку двосторонніх документів. У середу Президент України планує виступити перед депутатами Народних зборів Болгарії і зустрітися з Прем'єр-міністром цієї країни Симеоном П.

3 ПОШТИ

2

Кличуть скрипки на гуцульське весілля

Етнографи вважають, що українські весілля втрачають свою самобутність і звичаєвість. Однак Буковини такі сумні передбачення не стосуються. Особливо її високогірної частини, де мешкають карпатські горці — гуцули. Весілля тут, як і в старі часи, схоже на народний вертеп, де кожен гість виступає і учасником, і лицедієм.

(Закінчення на 14-й стор.).

Фото Василя БАБУХА.

! У номер

Зруйнують школу — і кінці у воду

«На два старших класи — а це 55 учнів — є один новий підручник з біології. Як тут усіх навчиш?» Це з матеріалу «Школа В'ячеслава Чорновола: встоїть — не встоїть», вміщеному в «ГУ» 4 серпня 2001 року. Йшлося про середній загальноосвітній заклад у селі Вільховець Звенигородського району Черкаської області (там колись навчався славетний В'ячеслав Чорновіл), який розвалюється просто на очах, і забезпеченість підручниками там — гірше не придумаєш.

(Закінчення на 3-й стор.).

До ретро дотик трепетний...

Минулих вихідних одесити відзначали День міста

Хоча нині в Одесі дата й не «кругла» — 207-ма річниця із дня заснування міста, минулі вихідні були по вінця насичені найрізноманітнішими й вельми цікавими подіями. Зупинимося, однак, лиш на кількох епізодах — на тих, в яких сучасність переплелася з ретро.

(Закінчення на 16-й стор.).

Побили режисера

У п'ятницю в столиці пізно ввечері було побито режисера ефіру «Нового каналу» Богдану Кулеш.

За інформацією «Інтерфаксу-Україна», з травмою голови потерпілу було доставлено до лікарні швидкої допомоги. Стан її лікарі оцінюють як задовільний. За словами правоохоронців, це був банальний розбій. Одного з трьох нападників затримано, особу ще одного встановлено.

Знайдено мертвим телеоператора

В Одесі знайдено мертвим оператора місцевої телекомпанії, 23-річного Олега Черняка. Причини трагедії з'ясовують, однак ознаки насильницької смерті не виявлені.

Як стало відомо агентству «Інтерфакс-Україна» з джерел у правоохоронних органах, трагедія сталася увечері 2 вересня в квартирі загиблого, де він перебував із друзями.

Про державну
підтримку
літакобудівної
промисловості
в Україні

11

Альтернатива
морю —
«український
Байкал»

12

Процес у
глухому куті

13

Я вам пишу...

Все життя з простягнутою рукою

На ошадних книжках у мене залишилося десять з половиною тисяч карбованців. Було прийнято рішення про виплату цих грошей тим, кому виповнилося 80, 90 чи 100 років. А як же зовсім самотні люди? Комусь, можливо, в змозі допомогти діти, але ж багато самотніх. Мені пішов сьомий десяток і як прожити аж до вісімдесяти? Набридло сидіти з простягнутою рукою. Хочеться повернути свої гроші.

І. ПІПКО.

Тернопіль.

Врожай-2001

Є добрий ужинок

Ціни на хлібобулочні вироби на Київщині буде знижено на 10 відсотків.

Про це говорив голова Київської обласної державної адміністрації Анатолій Засуха на нараді, де розглянуто питання ціноутворення на хлібобулочні вироби в області.

Як зазначалося, нинішнього року на Київщині зібрано вагомий урожай зерна — більш як мільйон шістсот тонн. А з урахуванням зернобобових, очікується, що в області зберуть близько двох мільйонів тонн збіжжя.

Отож вагомий ужинок дає змогу знизити ціни на хліб.

Р.С.

Пуганщина відзначає 50-ту річницю визволення від фашистських загарбників

Сесія під знаком виборів

(Початок на 1-й стор.).
У ході першого пленарного тижня 11—14 вересня парламент планує розглянути близько 40 законопроектів. На розгляд Верховної Ради у середу передбачено винести законопроект про систему державної реєстрації суб'єктів господарської діяльності, визначений Президентом України як невідкладний. У четвер 13 вересня — день прийняття рішень, планується проголосувати більш як 20 питань. Серед них — проект парламентської постанови про затвердження порядку денного 8-ї сесії парламенту, зміни до закону про лізинг у третьому читанні, законопроект про приєднання України до Конвенції про захист дітей та співробітництво у галузі міждержавного усиновлення. У п'ятницю 14 вересня в парламенті передбачається обговорити зміни до Регламенту Верховної Ради та до закону про політичні партії в Україні тощо. Депутати прогнозують, що остання сесія парламенту третього скликання буде надзвичайно складна і напружена. Адже на її роботі передусім позна-

читься наближення наступних парламентських виборів. Лідер фракції «Демсоюз» Олександр Волков, наприклад, в інтерв'ю журналістам назвав серед основних завдань 8-ї сесії — визначитися із законами про вибори, про Держбюджет на 2002 рік та кодексами. За його словами, головне, щоб у бюджеті-2002 «не було нереальних цифр». Голова Комітету ВР з питань соціальної політики і праці Валентина Гошовська (група «Трудова Україна») зазначила, що «із наближенням виборчої кампанії обговорення і прийняття законів буде пов'язане з їх сприйняттям виборцями». Але попри все, соціальний комітет, за її словами, повинен провести через парламент 36 законів. Голова парламентського Комітету з питань бюджету Олександр Турчинов (фракція «Батьківщина») наголосив, що цьогорічний бюджетний процес має проходити відповідно до нещодавно прийнятого Бюджетного кодексу. До 29 листопада слід обговорити бюджет у третьому читанні, а до 1 грудня — прийняти в цілому.

Після погоджувальної ради Голова ВР Іван Плющ провів прес-конференцію, на якій окреслив головні завдання парламенту третього скликання до завершення дії його повноважень. Звіт про прес-конференцію читайте у наступному номері «ГУ».
Іван Плющ також висловив сподівання, що восьма сесія буде продуктивніша і результативніша, ніж попередня, бо більшість питань між депутатами та урядом А. Кінаха вже практично узгоджено. Голова ВР повідомив, що до парламенту надійшло подання Генеральної прокуратури України про притягнення до кримінальної відповідальності Павла Лазаренка за нібито його причетність до вбивства В. Гетьмана і В. Шербаня. Однак нині в парламенті тривають дискусії між фахівцями Регламентного комітету, юридичного управління і депутатами-юристами, чи варто надавати ще одну згоду на притягнення до кримінальної відповідальності П. Лазаренка, чи достатньо попередньої згоди.
Юліана ШЕВЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Вибір заради стабільності

Region

Коли житомирських журналістів запросили на обласну нараду за участю Прем'єр-міністра України, одразу всі зрозуміли: сталося те, чого давно очікували. Голову Житомирської облдержадміністрації Володимира Лушкіна забирали до столиці державним секретарем Міністерства палива й енергетики.
Дякуючи всім за спільну роботу, а також за нагородження орденом «За заслуги» III ступеня, Володимир Андрійович зізнався, що цей день для нього і радісний, і водночас сумний, бо на серці шкребе — важко залишати Житомирщину.
Новим головою Житомирської облдержадміністрації призначено Миколу Рудченка, який

до того працював першим заступником. Коментуючи цей указ Президента, Прем'єр-міністр Анатолій Кінах сказав: цей вибір зроблено, щоб зберегти соціально-економічну й політичну стабільність на Житомирщині, забезпечити наступність обласної влади, закріпити позитивні результати, яких добилися раніше. До речі, якщо судити з виступу

Прем'єр-міністра, уряд узяв курс на зростання ролі й відповідальності регіонів. Зокрема, за проектом бюджету на наступний рік вони мають одержати коштів на 20 відсотків більше, ніж у році нинішньому. А сам бюджет має стати не тільки бюджетом споживання, а й бюджетом зростання.
Про перспективи зростання говорив і новий керівник області Микола Рудченко. Раніше він керував районом, потім був народним депутатом України, а на посаді першого заступника голови облдержадміністрації відповідав за проблеми АПК.
Олексій КАВУН.
Житомир.

Фотофакт

Нещодавно на замовлення державного підприємства «Дельта-Лоцман» на воду Бузького лиману на Миколаївщині спустили новий лоцманський катер.

Фото Олександра КРЕМКА (Укрінформ).

Міста не втрачають робочого темпу

У розвиток столичної інфраструктури надійшло 100 мільйонів гривень — це майже третина загальнодержавних капітальних вкладень. Таку інформацію повідомив заступник голови Київської міської держадміністрації Ігор Шовкун на презентації міст Києва та Севастополя. За його словами, лише за перше півріччя поточного року столичні промислові підприємства виробили товарів на 4 мільярди гривень. Вкладені у київське будівництво майже 80 мільйонів доларів інвестицій дали свій результат — у 2001 році будівельники планують здати 1 мільйон кв. м житлової площі.
За десять років незалежності побудовано 9 нових станцій метро, 130 комплексів бюветного водопостачання. Задоволені водії реконструйованими столичними дорогами, вокзалом Київ-Пасажирський з новим Південним терміналом. Тішать око киян та гостей міста відновлені комплекси Михайлівського Золотоверхого монастиря, Свято-Успенського собору Києво-Печерської лаври, церкви Богородиці Пирогощі тощо. Нагадують про героїчне минуле України реконструйовані та новоспоруджені пам'ятники княгині Ользі, святому Андрію Первозванному, князю Ярославу Мудрому, Михайлові Грушевському.
За десять років незалежності мають свої здобутки і севастопольці. Майже 20 відсотків кримського винограду збирають саме у севастопольському регіоні. Відомі багатьом якісні вина Інкерманського заводу, агро-

фірми «Золота балка», Севастопольського виноробного заводу. У найпівденнішому місті України, якому колишній СРСР залишив у спадок військово-промисловий комплекс, приладобудівні заводи та спеціалізовані технічні дослідницькі інститути, сьогодні розвивається переважно харчова, зокрема рибопереробна, промисловість.
За словами голови Севастопольської міської держадміністрації Леоніда Жунька, оскільки у 1995 році було скасовано заборону на в'їзд громадянам України та іноземцям до міста, то майбутній розвиток Севастополя має бути пов'язаний з налагодженням туризму та залученням інвестицій. Тому було створено консорціум розвитку Севастополя, засновниками якого стали українські, російські та німецькі компанії.
Юлія ШЕЙКО.

Вибори-2002

Що спочатку — об'єднання чи програма...

Лідери Народного руху України Геннадій Удовенко і Українського Народного Руху Юрій Костенко обговорили реалізацію. Декларації про об'єднання рухів, підписану 9 червня поточного року.
Декларація передбачає два етапи об'єднаної програми — підготовка спільного списку партій на парламентських виборах 2002 року і об'єднання рухів після них. За словами лідера НРУ, найближчим часом планується провести спільне засідання провідних партій, де буде обговорено питання поглиблення інтеграційних процесів партій та «активізація участі їх у виборчій кампанії».
Геннадій Удовенко повідомив також, що НРУ провів переговори з Християнсько-народним союзом, Республіканською християнською партією з приводу прискорення процесу створення робочих груп, які розроблятимуть програму блоку «Наша Україна», механізм складання списку, створення координаційної ради. За словами лідера НРУ, рухівці продовжують інтенсивні консультації з лідерами інших партій демократичного спрямування.
Лідер рухівців переконаний, що процес переговорів матиме конструктивніший характер, якщо на них буде представлено програму блоку. Варто нагадати, що іще в липні Віктор Ющенко, оголошуючи про початок формування виборчого блоку «Наша Україна», навпаки, сказав, що програму буде обговорено і прийнято на всеукраїнському форумі після підписання партіями Декларації про об'єднання, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Депутат в окрузі

Переможцям — годинники і фотоапарати

Школи в селі Почапінці Жмеринського району, що на Вінниччині, ще торік вважали розвальною, аж поки на допомогу освітянам не прийшов народний депутат Олександр Шпак. Отож 1 вересня відремонтована школа зустрічала сільських учнів у всій красі.
Упродовж усього депутатського терміну народний обранець ділом допомагає освітянам округу. Це передусім комп'ютери для класів, матеріальна допомога для організації місцевих фестивалів, конкурсів тощо. Нині в Українській академії зовнішньої торгівлі навчається 12 студентів з округу, якими також опікується народний депутат, а кращі учні середніх спеціальних навчальних закладів мають іменні стипендії.
Напередодні навчального року Олександр Шпак узяв участь у конференції вчителів Жмеринщини. Великій групі учнів — переможцям районної та обласної олімпіад — він вручив цінні подарунки: годинники і фотоапарати. Наставники юних талантів одержали грошові премії.

Світлана КОМАР.

Голодний шахтар:

шість днів дорогою визволителів ітиме електрослюсар донецької шахти імені Калініна Віталій Макаренко.
Перехід присвячено 58-й річниці визволення Донбасу від німецько-фашистських загарбників і черговій річниці визволення України. Маршрут проляже через містя, де восени 1943-го йшли запеклі бої за рідну землю.
Фінішуватиме гірник на центральній площі Донецька. І ще одна істотна подробиця: під час акції Віталій, багаторічний ентузіаст здорового способу життя, голодуватиме. Якщо точніше, то вживати їжу спортсмен перестав за десять днів до переходу, готуючись до випробувань. Свого часу електрослюсар пройшов пішки з Донецька до Києва, так само голодуючи.
Ліна КУЩ.

Шановні народні депутати України!
11 вересня 2001 року о 18.30 відбудеться XII засідання секції «Автомобіль України» Всеукраїнського депутатського клубу «Парламент» у Верховній Раді України у приміщенні конференц-залу № 12 за адресою: вул. Грушевського, 18/2.

Колектив працівників апарату Верховної Ради України висловлює щирі співчуття завідувачу відділу контролю Терентюку Олександру Миколайовичу з приводу тяжкої втрати — смерті його батька **Миколи Антоновича.**

Новосілля

Президент України Леонід Кучма в День знань побував на Полтавщині у школі № 1 імені Панаса Мирного в курортному Миргороді. Хоча назвати цей об'єкт новобудовою буде дещо неточно — школа пройшла капітальну реконструкцію і зводили її справді всією міською толокою, де кожен зробив посильний внесок. За традицією новоселам Президент подарував комп'ютерний клас і автомобіль. А загалом нині на Полтавщині новосілля відбулися у трьох школах.

Григорій ГРИНЬ.

Уряд подарував дітям комп'ютери

1 вересня Прем'єр-міністр України Анатолій Кінах привітав з Днем знань учнів і вчителів Кропивнянської загальноосвітньої школи I-III ступенів та школи-інтернату інтенсивної педагогічної корекції I-II ступеня Золотоніського району. Подарунок від уряду порадував сільських школярів — тепер вони навчатимуться у справжньому комп'ютерному класі.

Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фотофакт

Чудовий подарунок отримали до 1 вересня юні мешканці Дарницького і Харківського районів столиці. Відкрита на їхній межі Слов'янська гімназія відрізняється тим, що у програмі навчання одразу кілька слов'янських мов: чеська, польська, болгарська та ін.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА

У країні знань

Нарешті юні мешканці села Заслущя Дубровицького району почнуть цей навчальний рік у новій школі, яка розрахована на 190 учнів. Будівля старої під час повені була затоплена і стала непридатна для навчання дітей, повідомляє з Рівненської області наш власний кореспондент Олександра ЮРКОВА.

За партою — Віктор Ющенко

Не лише по телевізору мали змогу побачити свого знаменитого земляка Віктора Ющенка мешканці Хоружівки, що у Недригайлівському районі на Сумщині.

Екс-прем'єр побував у рідній школі, посидів за своєю партою. І, звісно, привітав земляків із Днем знань.

А в обласному центрі відомий політик узяв участь у відкритті головного навчального корпусу Української академії банківської справи НБУ. Новобудова повторює пам'ятник архітектури XIX століття — будинок нащадків першого полковника Сумського слобідського полку Герасима Кондратьєва.

— Сьогодніна суворе і вибагливе, — схвилювано говорив Віктор Андрійович, — Але Бог дав нам блакитне небо і родючу землю. Решту маємо здобути працею власних рук... Будьте гідними нашої держави, вчіться і працюйте на себе з повною віддачею сил. Той, хто зможе дати собі раду в наш нелегкий час, ніколи не забуде і про неньку-Україну. Сьогодні, як ніколи, їй потрібні ваша любов, ваші знання і наснага.

Владислав ЖМУРКОВ.
Фото Василя ГРИБА.

Зруйнують школу — і кінці у воду

Перспектива

(Початок на 1-й стор.).

Міністерство освіти та науки на публікацію не відреагувало. Райвідділ освіти розшедрився — надав школі... 12 підручників з біології. Тож ми вирішили не чекати допомоги згори і за можливості забезпечити дітей до 1 вересня підручниками самотужки. Купили частину книжок. Решту додали представники Українського Народного Руху (лідер Юрій Костенко), які відгукнулися на пропозицію взяти участь в акції. Одне слово, в День знань у Вільховецькій школі на урочистій лінійці виросла гора з підручників — усі ледь помістилися на столі.

Книжки, звісно, добре. Але головна проблема цього навчального закладу, яка й стала темою публікації, залишається відкритою. Справа в тому, що поруч зі старою школою, побудованою 65 років тому, у 80-ті почалося зведення нової. Планувалося, буде вона світлою, із затишними просторами класами, двома спортзалами і навіть басейном. Поступово звели стіни і навіть накрили споруду дахом. Але потім будівництво «заморозили» — нема, мовляв, грошей. Тепер, знову завдяки публікації, знайшлися люди, які заявили про свій намір добудувати багатостраждальний об'єкт. Але дивна річ. У районі, куди вони звернулися, щоб уточнити проектну документацію та з'ясувати обсяги виконаних робіт, їм начебто повідомили, що довгобуд підлягає... знесенню. Це тому, довелося почути у Вільховці, що сюди завезли чимало будматеріалів. Аж до сантехніки. І, схоже, хтось значну частину всього того розтягнув. Знесуть будівлю — і кінці у воду.

Тому вільхівчани вкотре б'ють на

сполох і звертаються з відкритим листом вже до гаранта Конституції:

Шановний пане Президент!

З останньою надією до Вас пишуть батьки учнів, які відвідують Вільховецьку загальноосвітню школу I—III ступенів Звенигородського району, що на Черкащині. Звернутися саме до Вас нас надихнув початок навчального року, який зустрічає наша «бабуся»-школа вже в 65-те. Цього року спільними зусиллями батьків, дітей, педагогів вона ще відкрила двері своїй галасливій сім'ї (212 учнів), але ні в кого немає впевненості в тому, що в ній в кінці навчального року пролунає ще й останній дзвінок. З чотирьох корпусів діючим залишився тільки один, який нині знаходиться в аварійному стані (капітального ремонту в школі за останні 30 років не проводили). Діти початкових класів навчаються взагалі за 3 км від основного корпусу. Про яку комп'ютеризацію школи можна говорити, коли ми носимо дрова, щоб натопити груби в класах. Коли працював цукровий завод, опалення було централізоване, а тепер доводиться купувати нашим дітям не одну пару рукавичок.

А скільком поколінням дала путівку в життя ця школа. Вона пишається своїми випускниками, з яких немало медальстів. Серед них і Герой України, один із засновників Народного руху В'ячеслав Максимович Чорновіл. А чому б із гордістю і радістю не носити нашої школі ім'я цієї шановної людини. Та перш як встановити меморіальну дошку, треба підперти з усіх боків не одну стіну і стелю.

Незважаючи на жахливий стан школи, в ній продовжують навчатися діти, з надією, що все-таки колись почне дія-

Оглядач «Голосу України»
Галина Квітка вітає з Днем знань вільховецьких першокласників

ти нова школа, будівництво якої розпочали ще в 1989 році. Спонсором новобудови був Вільховецький цукровий завод — підприємство змусили припинити своє існування до 10-річчя незалежності України. А він був єдиною надією не тільки для наших дітей, а й для нас, батьків, які втратили місце роботи.

Ми просимо Вас допомогти добудувати нашу школу, яка відіграє не останню роль в житті села. А проживає нас в селі не так і мало — 3,5 тисячі осіб. Поки живе школа з її звичаями і традиціями, живе село. І ми, його мешканці, слізно просимо Вас не залишити поза увагою нашого листа.

З повагою і надією до Вас,
Ю. ПОНОМАРЕНКО, О. РОМАНОВ,
Н. ПИСАНОВА, усього 65 підписів.

Фото
Валерія ДРУЖЕНКА.

Новини регіону: Хмельниччина

Хто крайній

Минулої суботи стало відомо, що голова Хмельницької обласної податкової адміністрації Володимир Король зробив подання на ім'я керівництва Енергоатома України, Міненерго та облдержадміністрації про невідповідність займаний посаді генерального директора Хмельницької атомної електростанції Володимира Софіюка через ухиляння від сплати боргів до державного бюджету. Напередодні цієї події податківці виграли в арбітражному суді позов до ХАЕС на суму близько 80 мільйонів гривень.

Разом з тим генеральний директор ВП «Хмельницька АЕС» Володимир Софіюк вважає оцінку своєї роботи державними органами необ'єктивною. Адже на сьогоднішній день борг атомної перед бюджетом становить всього-на-всього десяту частину від того, скільки заборгував енергоринок перед ХАЕС за вироблену енергію. А це більш як мільярд гривень. Отже, кандидата у «невідповідність займаний посаді» треба шукати не серед товаровиробників, а в тих посередницьких структурах, яких свого часу відлучили від розподілу коштів за електроенергію.

Скарби нашої історії

Цьогорічна історико-археологічна експедиція Кам'янець-Подільського гуманітарно-педагогічного університету під керівництвом відомого вченого Іонна Винокура поблизу села Губин Старокостянтинівського району завершилася сенсаційною знахідкою. Це — кілька житлових приміщень з печами, клітями, обгорілими черепами, рідкісними прикрасами із золота та дорогоцінних слівів — підвісками, персянями, браслетами тощо.

За твердженням учених, містечко було центром Болохівської держави, яке спалили татари у 1241 році під час нічного нападу. Та село, наче міфічний птах Фенікс, відродилося на попелищі. І тільки через вісім століть відкриває свою давню історію.

Підпільники—антифашисти

нагадують про себе

Під час прокладання дороги на одному з дачних масивів поблизу Хмельницького бульдозерист вигорнув із землею... півтонну авіаційну бомбу вермахту. Спеціалісти МНС, що прибули на місце, знехотили знахідку. За півтора року це вже стодесята авіаційна бомба, знайдена у краї. Те, що смертоносний вантаж не вибухнув ще у роки війни, офіцери пояснюють зусиллями підпільників-антифашистів, що діяли на німецьких військових заводах.

Добірку підготував
Михайло ВАСИЛАШКО.

■ Актуально

Знання — сила. І безпека

День знань співробітники Державтоінспекції зустріли урочисто. Згідно з наказом Головного управління ДАІ МВС України, в перші дні вересня всі співробітники ДАІ мали одягнути парадні мундири і максимально наблизити пости ДПС ДАІ до навчальних закладів. А в усіх школах, відповідно, цими днями пройдуть уроки з вивчення Правил дорожнього руху. Про це повідомив начальник ГУ ДАІ МВС України Олександр Міленін і оприлюднив сумну статистику. З початку року на шляхах країни зареєстровано близько 2,5 тисячі дорожньо-транспортних пригод з участю дітей до 16 років, в яких 159 дітей загинули, а більш як 2,4 тисячі — дістали травми.

Як повідомив Олександр Міленін, щоб масово залучати школярів до поглибленого вивчення Правил дорожнього руху, створюються загони юних інспекторів руху. А вчора в Одесі стартував щорічний Всеукраїнський зліт ЮДівців.

Прес-конференція проходила в середній школі № 109 Ватутінського району столиці. Її учні відвідують факультативи з вивчення правил дорожнього руху на спеціально обладнаному світлофорами та «зебрами» майданчику. За словами директора школи Миколи Мартинця, вже 15 років жоден учень цієї школи не потрапив у ДТП.

■ Фотофакт

Київський міський голова Олександр Омельченко під час урочистого посвячення в студенти першокурсників Національного університету «Київська національна академія» привітав юних киян із Днем знань.

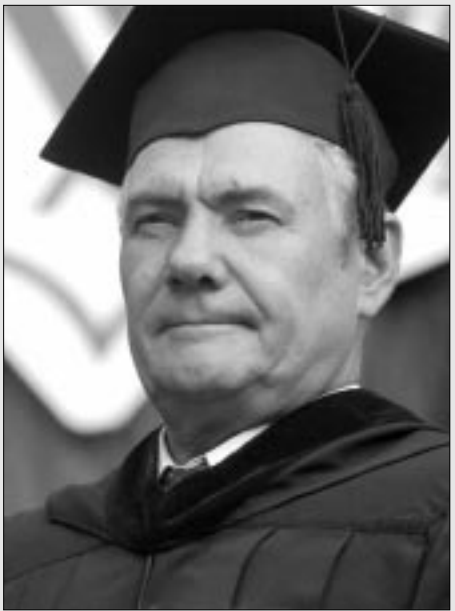

Фото Віктора ПОБЕДИНСЬКОГО (УНІАН).

Чорна металургія:
продовжуємо
розмову

Передусім хотів би висловити глибоку вдячність за таке люб'язне запрошення редакції газети «Голос України» повести «велику розмову про чорну металургію, її перспективи та можливі напрями технологічного розвитку галузі», розпочату оглядачем газети Ігорем Науменком у низці червневих чисел цього року. Його триєдина стаття під заголовками «Про що гуде Петровка», «Угору по драбині, що веде донизу» та «До питання про мамонтів» викликала жваву дискусію вчених і практиків Донецька, а заодно й бажання висловитися з проблеми справді великомасштабної, що зачіпає корінні інтереси України як держави в цілому, «металургійних» регіонів зокрема, так і всієї 500-тисячної армії працівників гірничо-металургійного комплексу країни.

Ми сповна поділяємо (кажу не тільки особисто від себе) тривогу за долю однієї із провідних галузей економіки, цілком розуміємо інколи, можливо, надмірну емоційність автора, мета якої, як нам здається, — акцентувати увагу читача на тих чи тих моментах висвітлення проблем. Ми багато в чому погоджуємося з оглядачем газети, але вважасмо за необхідне розглянути порушене питання в де-що іншому ракурсі, і не такому песимістичному, як це зроблено в публікації.

Металургійну «моду» диктує модуль

Так, справедливо помічено, що заводи наші «стають квадратними». Ад'юстаж як перелід за-непає, і Україна переважно експортує напівфабрикати і серйозно ризикує перетворитися на сировинний додаток цивілізованих країн. Зношення основних фондів давно перевалило через половинну позначку, коли не вище, кастрофічно наближаючись до 60-відсоткового.

Але найсумніше те, що мартенівські печі, обрані замість бесемерів ще в 30-х роках минулого століття, і нині становлять основу виробництва сталі, хоча світ давно практично від них відмовився, як від таких, що вичерпали себе. За даними, наведеними в статті «На шляху перетворення» («Голос України», № 123, 2001 р.) першим заступником голови Комітету з питань промислової політики Верховної Ради України Вадимом Гуровим, у галузі експлуатується 31 мартенівська піч із 56 наявних, а в них виплавляють 48 відсотків сталі.

Усе це дало підставу журналістові віднести металургію, разом з вугледобутком, енергетикою, нафтопереробкою і машинобудуванням, до деградуючих галузей, яким нічого втішного не світить, за висловом автора, «не тільки найближчими роками, а й найближчими десятиріччями». І справді, тут саме час за голову вхопитися. Щоб встигнути за модульними технологічними схемами металовиробництва, які нині займають у світі панівне становище, потрібні величезні кошти для реструктуризації, що справді революціонізує галузь. Де їх узяти? І як?

Автор, до його честі, виходячи за рамки обраної теми, підкажує вихід: діяти за прикладом корпорацій «Укртелеком» і «Укрбудматеріали», де модернізація підприємств здійснюється в системі координат постіндустріальної цивілізації. А щодо металургії, то Ігор Науменко, не заперечуючи корпоративних засад, наголошує на необхідності «хірургійного втручання» з боку держави.

Серед прикладів сучасного підходу до оновлення виробництва в статті згадано події, що відбувалися на Донецькому та Єнакієвському металургійних заводах. Саме це й дає нам привід продовжити розмову, бо я й мої колеги мають найбезпосередніший стосунок до цих підприємств. Якщо конкретно, йдеться про колективну розробку групою науковців і виробників енерго- та ресурсозберігальних технологічних циклів і реалізації на практиці виробництва конкурентоспроможних металовиробів на основі комплексу «під-ківш» і машини безперервного лиття заготовок.

Інакше кажучи, тут ми маємо справу з модульними технологічними схемами, реально «одягненими у метал», що є в нашої вітчизні і, на наше переконання, потребують до себе пильнішої уваги з боку держави. Але про це трохи нижче. А тепер хочемо підкреслити ще один надзвичайно, на наш погляд, важливий бік проблеми.

Присутність науковця у виробництві не помітна, помітна — відсутність

Ці слова, винесені у підзаголовок, належать академікові О. Ішлинському, котрий багато зробив для розвитку науки в Україні. Сьогодні вони лунають особливо гостро. У нас в економіці нині дуже помітна відсутність науки як такої, особливо в промисловості. Ось і в статті Ігоря Науменка про неї не згадано навіть натяком. Але це не дорікання авторів. Загальна тенденція така, що про науку коли й кажуть, то як про додаток до чогось, а то й узагалі як про біду підчерку.

І для цього достатньо об'єктивних причин. Інколи навіть відомі в минулому НДІ нині представлені... директором і сторожем, усі площі або здано в оренду комерційним структурам, або стоять порожні. Мабуть, у зв'язку з цим у статті настійно проводиться думка про «консервацію науково-технічної відсталості» в металургії.

За часів СРСР українська металургія наука мала колосальні наукові та дослідницькі потенціали, які успішно обслуговували весь металургійний комплекс Союзу. В 90-ті роки, в період кризи, наші науково-дослідні інститути були, по суті, кинуті напризволяще і в умовах

Крокуючи у вік

Українського державного інституту з проектування металургійних заводів, — дослідженням, що тривали з 1985 року, попри всі негаразди.

Не «звичайна якість», а сертифікація

Уписуватися у світову кон'юнктуру доводилося через такі, буденні для Заходу, але не відомі до певного часу нам, речі, як... сертифікація. Доктор технічних наук, професор ДонНТУ Олексій Смирнов розповів таку історію. На Сумському НВО імені Фрунзе, де є міні-металургійний завод, виробляли обв'язану буринь трубу. За кордоном її брали по 1700 німецьких марок за тону, тоді як на світовому ринку її ціна 2600—2700 німецьких марок. Самі німці, покупці цієї продукції, і підказали: мовляв, хлопці, отримаєте металургійний сертифікат.

— Ми з директором почали розбиратися, що ж таке міжнародна сертифікація, — пригадує Олексій Смирнов. — Адже у нас довгі роки були державні загальносоюзні стандарти. В тому числі під назвою «Сталь конструкційна вуглецева звичайної якості загального призначення». Якесь словоблуддя в цій «сталі звичайної якості»! Якщо така є, то, мабуть, малася на увазі якась і незвичайної якості. Саме за це «звичайної якості» на Заході нормальну ціну давати не хотіли. Бо в них там свої стандарти на якість сталі. Одне слово, коли ми пройшли сертифікацію в бюро «ВЕРІТАС», в американців, то труба відразу вийшла на гідну світову ціну. Нічого нового не додалося, виконали лише формальну роботу із сертифікації продукції.

Але це приклад, звичайно, із казуїстичних. Одна з основних проблем подальшого розвитку чорної металургії України — її дедалі більше відставання від розвинених країн щодо широкого використання прогресивних ресурсо-та енергозберігальних технологій, що базуються на соціальних програмах екологічної безпеки виробництва.

Можна, звісно, назвати це дивацтвами західних інтелектуалів, які у такий спосіб прагнуть домогтися підтримки і держави, і широких верств населення. Можливо, але в цьому немає нічого поганого для простої людини. Між тим нашим підприємцям, які виходять на світовий ринок металопродукції, дедалі більше доводиться зважати на це. Річ у тім, що для досягнення гідної ціни на металопродукцію в цивілізованому світі потрібно мати визнані світовою спільнотою сертифікати, що підтверджують якість металопродукції відповідно до вимог світових систем стандартів. А до цих стандартів в обов'язковому порядку нанесені вимоги до енергоємності, екологічності та безпеки технологічних процесів, а також до рівня менеджменту промислового підприємства. Тепер ці правила доводиться засвоювати і вітчизняним виробничникам.

Дорогу здолає той, хто йде

Для необізнаного в металургійних тонкощах читача скажемо простіше: в міжнародних стандартах досить чітко окреслено ті технологічні системи і процеси, використання яких завдає меншої шкоди людуству та довкіллю. Ті підприємства, які не можуть досягти вимог міжнародних стандартів ІСО 9001 або ІСО 9002, опиняються в украї не вигідному становищі на ринку, що змушує їх торгувати металопродукцією за значно нижчою ціною. Ця різниця може становити 15—20 % і вище.

З жалем констатуємо той факт, що більшість вітчизняних металургійних підприємств не має нині можливості сертифікувати свою продукцію відповідно до високого рівня міжнародних стандартів. Звідси й ця проблема торгівлі заготовкою (квадратною, круглою і плоскою). Українську заготовку перекатують уже на інших заводах, де відповідні сертифікати є.

Проте, зважаючи на той факт, що нашу заготовку все-таки досить охоче купують, ми можемо з упевненістю стверджувати: розрив між українською металургією і металургійними підприємствами світу не є нездоланний. Для усунення цього розриву керівники вітчизняних підприємств мають активніше запроваджувати нові технології та обладнання (а не заплішувати очі на зміни, що відбуваються у світовій металургії), що дасть змогу підвищити конкурентоспроможність української металопродукції на світовому ринку.

Одним із показників, що якісно характеризують рівень розвитку технології виробництва сталі у світі, є динаміка виплавки сталі за видами сталеплавильних агрегатів. Неухильне зниження частки мартенівського виробництва у світовому виробництві сталі спостерігається вже кілька десятиріч, бо продукція, виготовлена цим способом, уже не відповідає вимогам споживачів і в якісному, і у вартісному аспекті. Якщо, наприклад, у 1975 році частка мартенівського виробництва становила 30,3% в загальному обсязі виробництва сталі у світі, то в 1990 році вона зменшилася до 15,6%. На сьогодні мартенівське виробництво сталі збереглося переважно лише в Україні та Росії.

Панівне становище в металургії зайняв киснево-конвертерний спосіб виробництва сталі, характерною особливістю якого є висока продуктивність (яка приблизно в десять разів перевищує мартенівський спосіб) за виключення широкомасштабного використання природного газу для підігріву сталі. Треба також зазначити, що з виведенням з експлуатації мартенівських печей потреба сталеплавильників у металооброті (від нестачі якого нині задихаються наші заводи) істотно скорочується.

На жаль, донині мартенівське виробництво в Україні — одне з основних і займає майже половину загального обсягу виробництва сталі. Немичим наслідком схильності до такої концепції розвитку чорної металургії України є той факт, що саме у вітчизняній металургії найвищий рівень вживання сировини, вогнетривів, палива та енергії. Ці показники на 20—25% перевищують відповідні показники в розвинених країнах.

Невтішні й прогностичні значення темпів зниження частки мартенівського способу виплавки сталі: на 0,8—1,2% на рік. Ці цифри здаються нам недостатньо високими і такими, що значно відстають від зарубіжного досвіду модернізації сталеплавильного виробництва. Для порівняння: темпи зростання частки конвертерного виробництва у ФРН, Франції, США становили до 3—5% на рік. Збереження тенденції повільного скорочення мартенівського виробництва в майбутньому може призвести до збереження в 2005—2010 рр. значної частини (35—40%) застарілого низькоефективного способу виробництва. Це передусім негативно позначатиметься на конкурентоспроможності металопродукції України на світовому ринку. І значно знижує економічність усього господарства.

Виходячи саме з цих міркувань, учені та фахівці вели згадані наукові дослідження не тільки в лабораторіях, а й безпосередньо в конвертерних цехах Дніпровського металургійного комбінату та Єнакієвського металургійного заводу, електросталеплавильних цехах Донецького та Білоруського металургійних заводів, Череповецького металургійного комбінату «Північсталь». Робота велася в багатьох напрямках з орієнтуванням на світовий рівень.

У результаті на Дніпровському металургійному комбінаті (ДМК), попри критичну ситуацію в країні, впродовж 1993—2000 рр. постійно модернізувався сталеплавильний комплекс, що давало змогу підприємству виробляти високоякісну металопродукцію, яка відповідала, а за деякими показниками й перевищувала, вимоги сучасних міжнародних стандартів. Нині металопродукцію ДМК сертифіковано у рамках системи УкрСЕПРО за системою якості ІСО 9002 відомими міжнародними бюро «VERITAS» і Lloyd Germanischer. На комбінаті створено сучасний сталеплавильний комплекс з двома 250-тонними конвертерами, установкою десульфату чавуну, установкою комплексної доводки сталі (УКДС), здійснюється підготовка до спорудження і пуску в експлуатацію агрегату «під-ківш». Завдяки такій модернізації основного виробництва мартенівський цех ДМК виведено з експлуатації 1999 року.

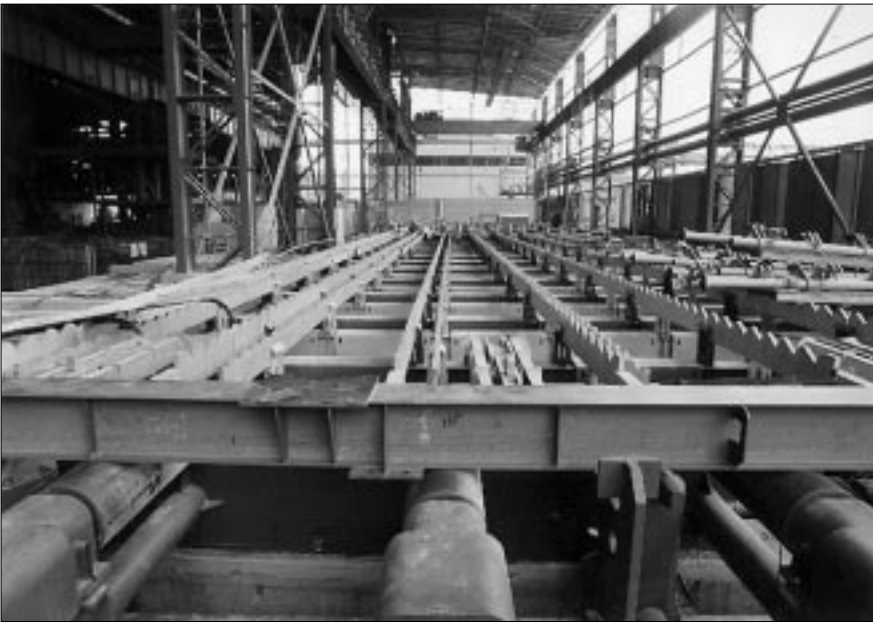
На Донецькому металургійному заводі в найкоротші терміни виконано реконструкцію електросталеплавильного цеху зі спорудженням міні-металургійного заводу на основі високоефективних модулів, що включають під-ківш і машину безперервної розливки сталі для виробництва сортової заготовки. Сьогодні вперше в Україні на новій МНЛЗ заводу (тепер ця оновлена частина виробництва є самостійним підприємством під назвою «ММЗ-ІСТПІЛ (Україна)») отримують не тільки такий необхідний квадрат 100 мм, 125 мм і 150 мм, а й також промислово освоїли безперервну розливку на круглу заготовку діаметром 120—180 мм, що не має аналогів у країнах СНД. Усю продукцію сертифіковано на рівень стандарту ІСО 9002 відомою міжнародною організацією TUV-CERT. За всіма показниками продукція конкурентоспроможна порівняно з кращими західними аналогами.

Ці приклади ще раз переконливо підтверджують, що найраціональнішою технологічною схемою виробництва сталі для українських металургійних підприємств нині все-таки є її виплавка в кисневих конвертерах з наступною розливкою сталі на машини безперервного лиття.

Без зниження обсягів виробництва протягом цього року здійснюється безпрецедентна для України реконструкція киснево-конвертерного цеху на Єнакієвському металургійному заводі. До речі, ще недавно багато хто з українських аналітиків сходився на тому, що Єнакієвський металургійний завод не має реальних перспектив розвитку, бо головним виробником довгомірного прокату в

наукоємний

галузі є Криворізький металургійний комбінат, чий позиції непохитні. (Зазначимо, що в Кривому Розі розливка сталі здійснюється лише в зливки з наступним перекатом на блюмінзі за відсутності доводки сталі в ковші за сучасною технологією «піч-ківш», а це на 15–25% збільшує енергетичні витрати на тону металу). Цікаво, що скажуть аналітики, коли вже наприкінці цього року на ЄМЗ стане до ладу перший високопродуктивний модуль з обсягом виробництва майже 1 млн. тонн безперервно литої сортової заготовки високої якості (до складу модуля входить установоча «піч-ківш» і високошвидкісна сортова МНЛЗ)?

Пуск цього модуля дасть змогу розвіяти останні сумніви вітчизняних експертів у можливості реконструкції досить старих конвертерних цехів, де первісним проектом не передбачалася безперервна розливка сталі. На окрему згадку заслуговує той факт, що реконструкція цеху здійснюється на базі вітчизняного обладнання, яке виробляє Новокраматорський металургійний завод.

Додам, що результати роботи вчених, фахівців і підприємців експонувалися на виставках у США, Німеччині, Чехії, Об'єднаних Арабських Еміратах. Новизна технічних розробок захищена 32 патентами України, Росії та авторськими свідоцтвами.

Бізнес у XXI столітті: сплав інтелекту і капіталу

Завершуючи цю розмову, хотів би все-таки виокремити деякі моменти. Металургія — не та галузь, яка здатна дати інвесторові швидко віддачу. І зрозуміла тривога автора статті Ігоря Науменка, котрий висловив занепокоєння появою нових власників металургійних підприємств. Гадаю, тривога не зовсім обгрунтована.

Як ви вже змогли переконатися, на тлі кризових явищ в Україні помітні очевидні ознаки поліпшення загальної ситуації у металургії. Ціла низка керівників підприємств прагне створення сучасних технологічних систем і комплексів, що дають змо-

гу успішно й гідно конкурувати на світовому ринку металопродукції. На жаль, аж ніяк не всі директори беззастережно підтримують цю концепцію розвитку. Дуже вже хочеться отримати все сьогодні або, принаймні, завтра. Та час нас розсудить.

Ось тут саме й потрібна цілеспрямована політика держави з подолання в найкоротші терміни технологічного відставання чорної металургії України. Основною метою такої політичної стратегії має бути забезпечення надійної бази сировини, палива, енергії, довговчасних стійких позицій на внутрішніх і міжнародних ринках тощо. В свою чергу — відомі перспективи розвитку світового виробництва сталі дають можливість Україні визначити основні напрями структурної перебудови галузі: скорочення частки мартенівського виробництва, прискорене запровадження сучасних технологій позапічного обробітку та безперервної розливки сталі, які підвищують якість металопродукції.

Безумовно, досить благотворний вплив на створення тенденції випереджувального розвитку, в частині запровадження технології безперервної розливки сталі, могло б справити стимулювання наукових розробок і тих промислових виробництв, що використовуватимуть цю технологію як базу на своїх підприємствах. Причин, які обгрунтовують таке стимулювання, достатньо. Головні з них: енерго- і ресурсозбереження в галузі, а також екологічна безпека виробництва, яке завжди вважалося одним із головних забруднювачів довкілля.

Оскільки розвиток і реструктуризація чорної металургії України багато в чому залежать від великих інвестицій, на завершення поділимося своїми спостереженнями про можливі умови їх залучення. Щодо цього потрібно виконати цілу низку завдань, у тому числі створення вітчизняної фундаментальної науково-технічної бази для розв'язання проблем реструктуризації конкретних металургійних підприємств і комплексів; розробку науково-обгрунтованих критеріїв стратегії реструктуризації конкретного підприємства; забезпечення основних об'єктів обладнанням, що його виробляють українські машинобудівні під-

приємства; розробку комплексу технологій і систем, що забезпечують ефективне функціонування металургійного підприємства після реконструкції та ін.

Мабуть, не варто драматизувати ситуацію і в оцінці нинішнього становища в металургії. Те, що металурги в найтяжчий для України момент, перебуваючи і самі в найскладніших умовах, підставили плече молодій нашій державі, забезпечуючи валютні надходження, хоча б ціною експорту напівфабрикатів, вважаю необхідним, але тимчасовим заходом. Перекоаний, це сприймуть саме так.

Судячи з усього, у верхніх ешелонах влади з розумінням поставилися до цього. В липні нинішнього року Верховна Рада України ухвалила довгоочікуваний закон «Про інноваційну діяльність», що передбачає значне пожвавлення у відносинах науки і виробництва. Закон хоча й не підписано поки що Президентом, проте вселяє оптимізм. До того ж біля витоків формування інноваційної теорії, що нині оволоділа всім цивілізованим світом, стояв, за твердженням академіка Михайла Павловського, співвітчизник Михайло Туган-Барановський, що надає законові особливої значущості.

У XXI столітті переваги країни вже визначатимуться не її розмірами, не багатими природними ресурсами, а зовсім іншими чинниками. Постіндустріальна цивілізація відрізняється від попередньої високим рівнем освіти, науки, культури. Тут слово за наукоємною економікою. Якщо на початок XX століття лише десять відсотків валового внутрішнього продукту в розвинених країнах забезпечувалося за рахунок науково-технічної діяльності, то нині, за оцінками авторитетних фахівців, відсоток наукоємної продукції наблизився до вісімдесяти.

І, звісно, Україні, щоб увійти в коло цієї цивілізації, належить витримати серйозний іспит на міцність свого інтелекту. Питання не в тому, щоб доганяти, а в тому, щоб прориватися на зайняті рубежі, спираючися передусім на свій науковий потенціал. Тут без відповідного налаштування в усьому суспільстві не обійтися, і створювати його, звичайно, мають владні структури. Від них на місяць чекають усебічної підтримки ті, хто, як у наведених прикладах, інколи майже на голому ентузіазмі робить усе, щоб, кажучи пушкінськими словами, «Наука сокращала нам опыты быстротекущей жизни».

Наостанок хотів би ще раз наголосити на структурі основного алгоритму розвитку металургії: відродження та підтримка науки, запровадження нових технологій, металургійна сертифікація, отримання прибутку, зростання добробуту.

Хотілося б, щоб керівництву Кабінету Міністрів і відомств, які безпосередньо визначають політику в найважливішій галузі економіки, проявили у цьому питанні максимум уваги і розуміння — розуміння того, що лише перспективні, визнані в усьому світі технології зможуть вивести українську чорну металургію на сучасний рівень розвитку.

Сергій МОМОТ, президент АТ ДАНКО.

На знімку: ще кілька років тому Єнакієвський металургійний завод вважали підприємством безперспективним. Сьогодні тут іде небачена за масштабами України реконструкція киснево-конвертерного цеху.

Фото Петра КОХАНІВСЬКОГО.

суспільство

Колонка оглядача

Каміракакіс і тринька

Жива українська мова в нашому агресивному телерадіосередовищі витісняється потроху мовою — нібито й українською, але мертвою, схожою на середньовічну латину, мовою, яка, очевидно, будеться на основі російської або (останнім часом) і англійської, бо як інакше пояснити фразу, почуту недавно по телевізору: «Що ви мали сьогодні на сніданок?» Мова наша, схоже, потроху втрачає колишню потужну здатність освоювати чужі впливи — а колись же вона могла їм протистояти! Скажімо, латинське «аква віта» перетворилося на «оковиту»! А одна баба, ще не так і давно, пригадується, почуту по радіо фразу «театр перед мікрофоном» переінакшувала на «театр перед Митрохваном», так їй здавалося зрозуміліше й правильніше. Тепер переважають інші приклади, де все навпаки.

Ось недавно в Києві, у самому центрі, на розі Пушкінської й Прорізної, відкрили пам'ятник Махтумкулі, великому туркменському поетові й філософу, а на постаменті — два рядки з його вірша: «Тут братство є звичай і дружба закон Для славних родів і могутніх племен!» Тобто нас примушують повірити, що слова «закон» і «племен» в українській мові римуються. Хоча швидше за все цей «переклад» недбало передрано з російської мови — «закон—племйон», бо в туркменському оригіналі з римою все гаразд — «vagydyr-purydyr». Якщо той напис робили браття-туркмени, їх можна зрозуміти, а якщо — наші?

Деградація живої мови в засобах масової інформації та в офіційному ужитку настільки помітна й невідворотна, що, здається, ми вже ніколи не почуємо по радіо геніального словосполучення «пасти коні» — там буде тільки «пасти коней», і «дві відрі» не почуємо, а лиш «два відра», і «три душі» не почуємо (замість нинішнього ідіотського «трое людей»). З числівниками у нас часом узагалі вкрай погано!

Ситуація настільки загрозлива, що варто прислухатися до пропозицій одного нашого автора, кандидата психологічних наук Якова Опилата. Він родом з Київщини (село Юшки Кагарлицького району). Пропозиція така: оскільки в Юшках баба Івга, ровесниця століття, говорить «Усе життя пробрьохалася на хермі у ризинових чоботях, а тепер руки булять і ноги булять!» — то добродій Опилат пропонує унормувати слова «херма, булять і ризина». А ще він згадає покійного діда Ярмола, котрий, повернувшись із Франції, де три тижні був у полоні, привіз звідти слово «каміракакіс». Невідомо, що воно означало, але діда тим словом довго дражнили! Він давно вмер, а слово — лишилось!

Справді, краще вже узаконити веселеньке «каміракакіс», аніж шодня слухати в метро словосполучення «з метою запобігання придбання» або читати на пам'ятнику вже згадане «закон—племйон»!

Здається, що мова, яка звучить повсюди нині й видається за державну, — то мова машин, а не людей. Ця думка недалеко від правди: багато хто з нас на ходу перекладає свої думки, убогі чи не дуже, з мови, ближчої йому, — перекладає так, як це робить комп'ютер (є в комп'ютері така програма перекладу, котра видає тобі замість слів Верховна Рада — Верховная Довольная, а замість імені Павло Тичина — Павел Шест!).

Можливо, вся біда справді в машинізованості мовного середовища. Скажімо, раніше водії київських автобусів, трамваїв та тролейбусів говорили зі своїми пасажирами самі, користуючись мікрофоном. Тепер усе, що вони хотіли б сказати, записано на плівку. І навіть радіше, коли той запис раптом переривається і водій од душі скаже: «Опусти задні двері, зар-раза!» А які раніше в Києві були водії! Один водій 31-го трамвая (довжелезний маршрут) всю дорогу було не вмовкав, везучи вас з Подолу на Красній Хутір. Такий оригінал був і в 38-му автобусі, й у 12-му тролейбусі. Тепер їх уже нема. Радіо витіснило. Але недавно я бачив одного такого — в Яготині. Але то був не водій, а просто дядько, котрий коментував дорогу від залізничного вокзалу до базару. І він, мабуть, — останній. Бо сумний. Скажімо, коментуючи зупинку, котра в Яготині звється «Коло танка», він раптом сказав: «Хлопці, а слабо вам завоювать Польщу?!» І сам собі відповів: «Слабо, бо де ви коней візьмете? Звели у нас коней ік псам собачим!»

... Утім, ще трапляються вітніші речі, що свідчать про безсмертя живої мови. Скажімо, в тому ж таки метро в Києві, не скажу, на якій станції, висить залізний ящик — автомат з продажу якоїсь макулатури. І на ньому написано: «Скринька». Але якийсь жартівник, не позбавлений смаку до мови, стер перші дві літери, а замість них акуратно, тим самим шрифтом, дописав літеру «т», і вийшло слово «тринька», і читаючи це, ви хоч трохи мусите бути певні, що — «ще не вмерла!»

Христофор ГРУША.

Дочірнє підприємство «**АЛМАЗ**» Українсько-ізраїльського підприємства з іноземними інвестиціями «ЕНЕКО» товариства з обмеженою відповідальністю (код ЄДРПОУ 30677796) об'являє про свою ліквідацію. Претензії кредиторів приймаються протягом двох місяців з дня опублікування даної об'яви. З питань ліквідації звертатися по тел. 228-17-12.

Комерційний банк «**Буковина**» м. Чернівці, вул. Шкільна, 1, код ЄДРПОУ 14263173 повідомляє, що здійснив перереєстрацію в зв'язку зі зміною назви банку з Комерційний банк «Буковина» на Товариство з обмеженою відповідальністю Комерційний банк «Буковина». Тел./факс: (0372) 585-495.

Оголошення

Закрите акціонерне товариство «Інтерінвест» повідомляє, що в зв'язку з перервою в Загальних зборах ЗАТ «Інтерінвест», та неповним висвітленням питань, передбачених ст. 40 Закону України «Про господарські товариства», а також на вимогу акціонера Бражнікова О. В., який володіє більш ніж 10% у Статутному фонді Товариства, до порядку денного Загальних зборів ЗАТ «Інтерінвест» внесено уточнення:

- мотиви збільшення статутного фонду — залучення додаткових фінансових ресурсів до капіталу ЗАТ «Інтерінвест»;
- спосіб збільшення статутного фонду — шляхом випуску нових акцій за рахунок грошових і майнових внесків;
- заплановане мінімальне збільшення статутного фонду на 15 000 000 (п'ятнадцять мільйонів) гривень з метою забезпечення господарської діяльності ЗАТ «Інтерінвест»;
- проект змін і доповнень до ст. 4 Статуту: «Засновники товариства

Найменування Засновника	Внесок до Статутного фонду (гривень)	Кількість акцій	Відсоток в Статутному фонді (%)
Бажанова Наталія Василівна	100	1	0, 1
Бражніков Олексій Валентинович	147 900	1 479	0, 9
Новий засновник	15 000 000	150 000	99
Всього	15 148 000	151 480	100

ст.5 п. 5.1. — «Статутний фонд Товариства становить 15 148 000 (п'ятнадцять мільйонів сто сорок вісім тисяч) гривень»; ст.5 п. 5.2. — Статутний фонд Товариства поділений на **151 480** (сто п'ятдесят одну тисячу чотириста вісімдесят) простих іменних акцій;

ст.15 — засновники Бажанова Н.В., Бражніков О. В., Новий засновник.

- акціонери ЗАТ мають переважне право на придбання акцій Товариства;
- збитків акціонерів Товариства від збільшення Статутного фонду не передбачається.

Голова правління ЗАТ «Інтерінвест»
Г.Ю. Солдатов

Правління
БАТ «Український науково-дослідний інститут авіаційної технології»
04080, м. Київ, вул. Фрунзе, 19-21, тел. (044) 417-27-68, факс 238-81-51

повідомляє:
Загальними зборами акціонерів від 07.07.2001 р. (Протокол № 7) прийнято рішення про збільшення статутного фонду товариства у зв'язку з індексацією основних фондів шляхом збільшення номінальної вартості акції на загальну суму 1023135,75 гривень. Розмір статутного фонду: 26 234,25 грн. (двадцять шість тисяч двісті тридцять чотири гривні двадцять п'ять копійок).

Обсяг сплаченої частки: 26 234,25 (двадцять шість тисяч двісті тридцять чотири гривні двадцять п'ять копійок).

Загальна сума випуску: 1 049 370 грн. (один мільйон сорок дев'ять тисяч триста сімдесят гривень). Кількість акцій за типами та категоріями: 104 937 штук простих іменних.

Номінальна вартість акцій: 10 (десять) гривень. Серії і порядкові номери акцій: серія А з № 000 001 до № 104937.

Акції випускаються у документарній формі. Порядок та місце отримання акціонерами акцій нової номінальної вартості:

Акції попереднього випуску обмінюються на акції нової номінальної вартості відповідно до кількості акцій, якими володіє акціонер.

Сертифікати акцій номінальною вартістю 10 гривень можна отримати у реєстратора — ТОВ «Спеціалізований реєстратор «Трансферт» за адресою: 01133, м. Київ, бульвар Лесі Українки, 21-Б, тел. (044) 294-69-51.

Новітні технології врятують людське життя

На здобуття
Державної премії України

Нафтогазова промисловість — становий хребет сучасної економіки. А забезпечення ресурсами нафти і газу — основа енергетичної безпеки. Саме тому в Україні приділяють значну увагу розвитку нафтогазової промисловості. Національною програмою «Нафта і газ України до 2010 року» та Державною програмою «Освоєння вуглеводневих ресурсів українського сектору Чорного та Азовського морів» розроблено стратегію робіт для максимального забезпечення українських підприємств вуглеводневими ресурсами власного видобутку з урахуванням збереження навколишнього середовища та вирішення соціальних питань.

Відомо, що нафтогазова промисловість завжди вимагала значних вкладень капіталу, матеріальних і трудових ресурсів, які становлять левову частку собівартості продукції. Та й з кожним роком зростає складність розвідувальних робіт, буріння свердловин та видобування нафти і газу. Особливо, якщо врахувати вичерпуваність легкодобувних запасів нафти і газу, які залягали на невеликих глибинах. За останні 10 років значно ускладнились умови будівництва та конструкції ствердловин, збільшилась їх глибина, тиски та температури порід, що розбувають. Також стали жорсткішими вимоги щодо охорони праці та захисту навколишнього середовища. Тому, враховуючи усю складність добувального процесу, високу вартість нафтогазового обладнання, постійні зміни і ускладнення умов добувних робіт, важливе значення в роботі нафтогазових підприємств мали науково-дослідні та експериментально-конструкторські розробки. Завдяки новітнім технологіям вдалося впровадити нові методи буріння, досягти повнішого вилучення запасів нафти і газу з надр землі, ефективніше використовувати ресурс нафтогазового обладнання, запобігаючи при цьому аварійним ситуаціям.

Як відомо, основа нафтогазовидобутку — розвідувальні та експлуатаційні свердловини. При цьому понад 40 відсотків вартості свердловини становлять труби нафтового сортаменту. Проблема 100-відсоткового використання ресурсу бурових труб та інструменту на пряму пов'язана зі зниженням собівартості буріння та запобіганням аварій, які іноді коштують значно дорожче, ніж свердловини.

Ще у 60—70 роки перед нафтогазовою промисловістю колишнього СРСР гостро постала проблема повного використання ресурсу бурильних труб і зменшення аварійності в бурінні. І розв'язати цю проблему взялися науковці та виробничники центральної науково-дослідної лабораторії об'єднання «Укрнафта», тресту «Прикарпатбурнафта», Івано-Франківського Державного технічного університету нафти і газу. Пізніше до цієї роботи були залучені фахівці бурового управління «Укрбургаз» та Інституту електрозварювання імені Є. Патона НАН України.

Науковий колектив у складі: Я. Бажалука, І. Ді-яка, Я. Зінчака, О. Карпаша, Є. Крижанівського, П. Криничного, М. Маружняка, І. Мигалю, І. Риб-чича, В. Троїцького підготував теоретичне обґрунтування можливості використання ультразвукового методу для контролю якості (дефектоскопії) обладнання, теоретично й експериментально дослідив закономірності розповсюдження ультразвуку на складних ділянках труб (різбовій частині), та розробив способи підвищення чутливості дефектоскопії, що дало можливість здійснювати надійний контроль якості різбових частин труб.

Так, перші дослідні зразки ультразвукових дефектоскопів було виготовлено в середині 60-х років минулого століття, а згодом налагоджено виробництво першої серії пересувних дефектоскопічних установок ПДУ-1М для контролю різбових з'єднань бурильних труб в умовах трубних баз та безпосередньо на буровій.

Протягом 10 років незалежності в Україні науковці продовжували дослідницькі роботи з розвитку техніки і технологій неруйнівного контролю бурового обладнання. Попри значне зменшення обсягів науково-дослідних робіт, у 90-х роках було розроблено но-

ві типи установок неруйнівного контролю, у стаціонарному, пересувному та переносному виконанні, які дали змогу контролювати технічний стан нафтогазового обладнання й інструменту, а згодом і газонафтопроводів. За цей період було виготовлено 20 установок різних модифікацій, що знайшли застосування на бурових підприємствах України, а їх впровадження дало економічний ефект — 120 мільйонів гривень.

Методи і технічні засоби неруйнівного контролю обладнання, труб, бурових веж отримали і міжнародне визнання. З 1985 року експортовано в зарубіжні країни (Болгарію, В'єтнам, Індію, Ірак, Кубу, Лівію) 20 установок неруйнівного контролю. В Азербайджані, Казахстані, Росії, Туркменістані та Узбекистані останніми роками діють 364 таких установки. Створено відповідні сервісні служби на бурових підприємствах, налагоджено систему підготовки і сертифікації кадрів для забезпечення широкомасштабної реалізації програми неруйнівного контролю обладнання.

Не можна залишити поза увагою те, що розроблені українськими науковцями технології дали позитивний ефект. Адже відбраковка спрацьованого і неякісного обладнання, інструментів створила безпечні умови праці бурових бригад.

Цей необхідний комплекс під назвою «Розробка та впровадження комплексу технічних засобів і технологій неруйнівного контролю бурового, нафтогазопромислового інструменту та обладнання» висунуто Івано-Франківським Державним технічним університетом нафти і газу на здобуття Державної премії в галузі науки та техніки за 2001 рік.

Враховуючи наукові здобутки колективу авторів, велику соціальну значущість робіт, технічну новизну винаходів та значний економічний ефект від впровадження устаткування для неруйнівного контролю обладнання та інструменту, вважаю, що така дослідницька робота заслуговує визнання на державному рівні.

Михайло КОВАЛКО,
народний депутат України,
президент Української нафтогазової академії,
доктор технічних наук.

Дев'ять — не перші

Місцеве самоврядування

Гарним настроєм позначена подія, що відбулася у Броварах, — дев'ять молодих сімей отримали сучасні квартири поліпшеного планування.

Кредити їм надав Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву. В Україні 2,5 тисячі сімей скористалися послугами цієї кредитної установи. Кількість їх зростає й надалі.

Голова правління фонду В. Омельчук вручив почесні грамоти за сприяння молодіжному житловому будівництву міському голові Броварів І. Петренку, народним депутатам О. Іщенко та Б. Андресюку.

— Це не перша позика молодим сім'ям у Броварах, — розповідає міський голова Іван Петренко. — Три роки тому в нашому місті, одному з перших в Україні, розпочалася робота з впровадження державної програми підтримки молодих сімей. За цей час близько 30 сімей одержали кредити на будівництво житла. Термін їх повернення — 30 років. Подія, про яку йдеться, вписалася в контекст заходів, спрямованих на поліпшення життя людей. Адже Броварська міська рада основним пріоритетом своєї діяльності визначила розв'язання соціальних проблем. Наприклад, за десять років незалежності у нас жодного разу не було затримки з виплатою заробітної плати вчителям, лікарям, іншим бюджетникам. Узагалі, всі виплати, які йдуть з місцевого бюджету, населення отримувє вчасно. Сума коштів, що витрачаються на соціальний захист та соціальне забезпечення, з року в рік зростає:

якщо в 1998-му вона становила 6,5 млн. грн., то нинішнього буде вкладено 9,4 млн. грн. Субсидії отримувє понад 7 тисяч сімей на суму більш як 3 млн. грн.

Комплексні програми «Турбота», «Здоров'я», «Молодь Броварів», заходи з виконання Національної програми «Діти України» сприяють розвитку дошкільного та шкільного виховання, спорту, поліпшенню медичного обслуговування населення, особливо людей похилого віку. За цей період у Броварах не зачищено жодного дошкільного закладу, які перебувають у комунальній власності. Навпаки — відкриваються нові.

Четвертий рік у місті працює будинок милосердя для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. З першого травня цього року ми реорганізували його у Броварський дитячий будинок змішаного типу «Любисток». Для цього було виділено триповерхове приміщення дитячого садка «Лісова казка» загальною площею 1020 квадратних метрів. Там виховуватимуться діти віком від 3 до 18 років. Усі витрати взяла на себе міська влада.

Щомісяця ми виплачуємо матеріальну допомогу студентам із числа дітей-сиріт, які залишилися без піклування батьків. Звичайно, сума невелика, по 35—45 гривень на місяць кожному, але ці гроші їм вкрай необхідні.

Інваліди війни, праці, громадяни похилого віку також не забуті, не покинуті нами. Територіальний центр обслуговування пенсіонерів та самітній непрацездатних громадян, який функціонує в місті чотири роки і повністю фінансується з місцевого бюджету, взяв на себе левову частку турботи про людей старшого покоління. Щомісяця до пенсії доплачуємо з місцевого бюджету по 50 гривень особам, які досягли 100 років, а також почесним громадянам міста. Цього року встановлена доплата 25 гривень громадянам, яким виповнилося 95 років.

Соціально незахищеним верствам населення надаємо матеріальну допомогу через виконком, Фонд соціального захисту інвалідів, центральну районну лікарню. Минулого року такої допомоги надано більш як чотири тисячі громадян на суму понад 110 тисяч гривень.

Надія ГРИЦЬКОВА,
депутат Броварської міської ради.

Київська область.

На фото: міський голова Броварів Іван Петренко.

Дарували податківці не тільки казку

На початку поточного року «Голос України» зобов'язався виступити інформаційним спонсором ініціативи податківців Хмельницької області, що взяли на себе зобов'язання шефствувати над Вовковицею школою-інтернатом Деражнянського району. Чи, бува, не згас той спалах доброти, як часто буває після гучних обіцянок? З цим запитанням ми подалися до сирітської школи у перший день навчального року.

Старшокласники, всі уро-чисті, з добрим настроєм, віта-лися з нами як з давніми знайомими, а малюки — розглядали з цікавістю, чи, бува, не тато з мамою прийшли по когось із них. У своїх клопотах були педагоги, вихователі, обслуговуючий персонал. Бо, крім дітей, мають 85 гектарів землі, вирощують і печуть свій хліб, мають город і сад, ліс і ставок, землеобробну техніку. І всюди треба дати лад тільки задля єдиної мети — нагодувати і одягнути діток, розважити їх, аби не почували себе покинутими, нікому не потрібними...

Та попри всі старання, життя постійно підкидає керівництву школи якісь складні проблеми: то буревій залишають інтернат серед зими на два тижні без світла, то у збанкрутілому

банку щезає 90 тисяч бюджетних коштів, то нелюди-бандити викрадають серед ночі 12 комп'ютерних процесорів. А скільки поточних господарських проблем! Та все-таки тут якось зводять кінці з кінцями. Але сьогодні директор школи Григорій Завада мотався коридорами з приємною стурбованістю: у школі — гості. Голова обласної податкової адміністрації Володимир Король приїхав зі своїми колегами. І привезли вони не тільки «Казку про податки», привітання, а й солодощі, раниці для першачків, продукти. На втіху старшокласникам шефи подарували ще і два комп'ютери. А директор школи повідомив: тільки за десять місяців із своїх зарплат податківці перерахували школі 35 тисяч гривень, ще на 45 тисяч привезли продуктів, одягу, взуття, інших потрібних для дітей речей.

Школярі вітали гостей. А головний обласний податківець дав обіцянку: посприяти у розв'язанні питання з резервною електростанцією, допомогу довести до тисячі гривень на одну дитину.

Ніна СТЕЦЬКА,
відповідальний секретар
облоб'єднання власкорів
«Укрпреса»;
Михайло ВАСИЛАШКО,
власний кореспондент
«Голосу України».
Хмельницька область.

На знімку:
голова ДПА у
Хмельницькій
області
Володимир
Король дає дітям
перший урок
інформатики.

Корупція: як з нею боротись?

«Корупція є одним з основних чинників, які створюють реальну загрозу національній безпеці та демократичному розвитку держави, вона негативно впливає на всі сторони суспільного життя: економіку, політику, управління, соціальну і правову сфери, громадську свідомість, міжнародні відносини». Концепція боротьби з корупцією на 1998—2005 роки. (Указ Президента України, 24.04.1998).

Хоч як прикро це визнавати, але однією з найпоширеніших негативних характеристик української дійсності є корупція. І справа, врешті, не в тому, на яке принизливе місце ставлять Україну час від часу в різноманітних, іноді популістських, рейтингах та й у солідних дослідженнях, пов'язуючи це найчастіше з оцінками рівня інвестиційної привабливості нашої країни для іноземного капіталу. Якщо 1998 року окремі міжнародні експерти за «корупційні здобутки» відводили Україні 16-те місце у світі, то в 2000-му вже перемістили на третє. Звичайно, все це образливо, але набагато гірше те, що суспільством заволодів тотальний скепсис. Люди не вірять численним повідомленням, які регулярно з'являються у вітчизняних засобах масової інформації, про активну боротьбу з корупцією і про успіхи, які, нібито, вже видно навіть неозброєним оком.

Однак про справжні досягнення в боротьбі з корупцією можна скласти уявлення на підставі інформації, що прозвучала з вуст високих державних посадовців, народних депутатів, інших компетентних осіб на парламентських слуханнях сьомої сесії, де йшлося про виконання законів України із боротьби з корупцією. Зокрема, у 2000 році кількість викритих фактів хабарництва зменшилася в цілому по Україні до 2 273 випадків, або на 2,3 відсотка. Найбільше правопорушень було зафіксовано у Криму, Чернігівській, Хмельницькій, Київській та Запорізькій областях. За минулий рік майже вдвічі (з 211 — до 114) зменшилася кількість розслідуваних справ щодо організованих форм хабарництва, а у 8 регіонах, серед яких Київ та Київська область, Рівненська, Чернігівська та інші області, взагалі не викрито жодного такого злочину. Нинішнього року ця тенденція зберігається, і ситуація насторожує. Злочини, пов'язані з хабарництвом, були виявлені лише у Волинській, Дніпропетровській, Житомирській, Закарпатській, Кіровоградській, Миколаївській та Хмельницькій областях.

Торік у сфері економіки України виявлено 22,8 тис. тяжких злочинів, з яких 18,1 тис. скоїли посадові особи. До кримінальної відповідальності притягнуто понад 5,6 тисячі осіб, у тому числі 2025 керівників підприємств, установ і організацій та 540 державних службовців.

Згідно з висновками, зробленими Головним управлінням державної служби України, найбільше чиниться протизаконних дій під час укладення вигідних контрактів, сприяння у вирішенні питань приватизації, надання дозволів та ліцензій, вирішення питань з надання пільгових кредитів тощо.

Хабарництво — це складова кримінальної корупції. Нині воно процвітає в усіх сферах суспільно-економічної діяльності. Можна лише здогадуватися, які «скромні подарункочки» без свідків передаються з рук у руки або через посередників отримують деякі наші чиновники за окремі послуги для бізнесових структур чи інших зацікавлених осіб. В інтерв'ю популярній газеті «Київській телеграфу» (05-11. 03.2001 р.) О. Кужель, голова Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва, сказала: «Мені пропонували, повірте, такі хабарі за підпис на документі, що могла б потім все життя не працювати. Але я нічого не підписувала, зате кожного разу набувала дуже впливових ворогів. ... А насамки на підприємства не припиняються — їх просто розривають! ...Адже не до жартів, коли 70 процентів підприємств вирішують свої проблеми не через суд, а за допомогою хабарів!». Як правило, державні чинов-

ники та інші посадові особи не люблять казати таке вголос і на людях, бо це може нашкодити їхній діловій репутації.

З корупцією боротися й справді надзвичайно складно. Можливо, саме через це працівники міліції досить часто зосереджують свої зусилля винятково на викритті фактів так званого побутового хабарництва, коли, скажімо, ловлять за руку пересічних працівників сфери освіти чи охорони здоров'я, коли ті отримують незначну винагороду за видачу довідок про проходження медичного огляду, за сприяння при складанні іспитів тощо. Викриття цих «суспільно небезпечних» діянь правоохоронці використовували для штучного покращання кількісних показників у боротьбі з такими злочинами.

Нерідко замість того, щоб викрити корупційні правопорушення, правоохоронці одночасно складають значну кількість протоколів щодо рядових посадових осіб — державних службовців 6—7 категорій, голів та секретарів сільських рад, які скоїли незначні проступки, що тільки формально підпадають під ознаки корупційних діянь і не становлять значної суспільної небезпеки. Передусім йдеться про факти ненадання декларацій про доходи, а також інформації до районних центрів зайнятості населення тощо. Зокрема, за словами Генерального прокурора України М. Потєбенка, «з метою приховування своєї бездіяльності працівники УБОЗ стали на шлях звичайних приписок та перекручень статистичної звітності». Генеральна прокуратура в інформації, наданій Комітету Верховної Ради України з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією не приховує, що «на всьому низькому рівні залишається внесок всіх інших правоохоронних органів у розслідування злочинів, пов'язаних з хабарництвом та корупцією». В суспільства викликає серйозне занепокоєння проблема корумпованості судових органів у нашій країні. Це визнають, до речі, і самі служителі Феміди, оцінюючи рівень корумпованості в цій сфері як досить високий.

«Результати роботи СБУ по боротьбі з корупцією у 2000—2001 роках свідчать, що, незважаючи на вжиті останнім часом організаційно-правові заходи, її масштаби істотно не зменшуються», — заявляє заступник Голови Служби безпеки України Ю. Вандін. За його словами, в нашій державі створено надмірно великий управлінський апарат з необґрунтовано широкими повноваженнями, зокрема, це стосується надання різних дозволів тощо. Це одна з причин, яка має негативні наслідки: збільшення випадків протизаконних дій, що класифікуються як корупційні. Право перевірки окремих аспектів підприємницької діяльності сьогодні в Україні є майже у сотні організацій. Відсутність належного регламентування діяльності державних службовців щодо порядку здійснення посадових повноважень, прийняття рішень, видачі офіційних документів сприяє подальшому зростанню посадових зловживань. До інших причин, які безпосередньо впливають на масштаби корупції в Україні, експерти правоохоронних органів відносять часті зміни чинного законодавства у сфері регулювання підприємницької діяльності, що призводить до значних ускладнень у застосуванні правових норм; недосконалість податкової політики, яка є причиною «тінізації» та бартеризації підприємницької діяльності, переорієнтації з виробничої сфери на торговельно-посередницьку; недоскона-

лість правової бази, яка зберігає надмірну закритість і не сприяє створенню чіткої системи контролю за діяльністю державних службовців. Не здійснюється на належному рівні перевірка професійних та моральних якостей осіб, яких приймають на державну службу.

Отож правники проаналізували наявну нормативну базу боротьби з корупцією і дійшли висновку: сьогодні закони в цій сфері працюють малоефективно, а окремі положення таких концептуальних документів, як Національна програма та концепція боротьби з корупцією, мають декларативний та загальний характер, тому значною мірою залишаються нереалізованими. Наприклад, заступник Голови СБУ Ю. Вандін стверджує, що «після того, як Верховна Рада прийняла новий Кримінальний кодекс України, виникло ще більше невідповідностей чинному правовому полю, Закону України «Про боротьбу з корупцією». Сьогодні він не тільки звужує коло осіб і саме поняття корупції, а й не дає можливості кваліфікувати як корупційну діяльність дачу хабара та посередництво у хабарництві. Окрім того, закон не розділяє корупційні діяння на такі, що підлягають кримінальному або адміністративному покаранню, запроваджує неадекватне поняття малозначущості діянь, що практично звільняє порушників від відповідальності».

До цього часу залишається невідпрацьованою норма щодо звільнення корупціонерів із займаних посад. Як свідчить практика, до відповідальності притягають багато державних службовців, звільняють з посад — одиниці. А в центральних органах виконавчої влади часто-густо питання боротьби з корупцією на колегіях розглядають лише після перевірок чи напередодні відповідних заходів уряду, тобто не під впливом внутрішньої потреби, а тому, що необхідно відзвітувати. Іншими словами, все це дуже схоже на звичайнісінький формалізм.

Отже, висновок, який можна зробити на підставі оприлюднених офіційних даних, у тому числі й із трибуни Верховної Ради під час парламентських слухань з питань виконання Закону України «Про боротьбу з корупцією», — невтішний. Влада, якщо й не безпосередньо, то через близьке оточення членів сімей та родичів свідомо консервує корупційний спосіб збагачення. Спростувати такі твердження в умовах суцільного потоку повідомлень про винахідливе зловживання владою через всілякі трасти, фонди, акціонерні товариства, систему приватизації практично неможливо. На моє глибоке переконання, потрібен зустрічний потік позитивної інформації. Його може дати відкрита, чесна й зрозуміла пересічними громадянами поведінка представників влади. І почати вони повинні з себе. Ключ, що так неохоче використовують, давно закладено в Законі «Про державну службу», зокрема у статті 13 (про декларування доходів). Приклад мають показати передусім вищі посадові особи, державні службовці та особи, яких прирівнюють до них. Тобто саме ті, хто є суб'єктом закону про корупцію, включаючи й народних депутатів. Гласність щодо цих категорій громадян та членів їх сімей, їхніх доходів та зобов'язань фінансового характеру, в тому числі за кордоном, належного їм нерухомого та цінного майна, вкладів у банках і цінних паперів є правомірним інтересом демократичного суспільства, і це закріплено в наших законах. Мало того, є суспільна необхідність, щоб перелічені категорії українських громадян підтвердили законність походження свого та майна членів їх сімей, доходів та видатків.

Підготовка та прийняття Верховною Радою України закону «Про відкритість влади та відповідальність за корупційні діяння» буде цілком логічним наступним кроком на шляху подолання цього небезпечного явища — корупції.

Олег ЗАРУБІНСЬКИЙ,
народний депутат України,
парламентська фракція НДП.

Видатні українці

СТЕЖИНА ВДЯЧНОСТІ

У серпні літературна громадськість країни відзначила дні народження і смерті відомого письменника, критика, культурного діяча Осипа Маковей. Народився він 1867 року в містечку Яворів на Львівщині у родині ремісника. Сім'я жила бідно. Закінчивши

початкову школу, Осип продовжив навчання у львівській гімназії. Заробляв приватними лекціями. Під час навчання в гімназії познайомився з Іваном Франком, що посприяло творчому зростанню та входженню молодого автора у літературні кола. Іван Франко заохотив хлопця до творчої праці, надрукувавши в «Зорі» переклад Маковей з Гейне.

Після закінчення гімназії 1887 року Осип Маковей вчився на філософському відділі Львівського університету. Трудився писарем, інструктором у бурсі перекладів українською мовою з польської. Написав вірші «Незамітно прийшла весна», «В дорогу».

На студентські роки припала й важка військова служба в австрійській армії, де хлопець пізнав солдатську муштру. Згодом ця тематика увійшла в його твори. Після звільнення з армії продовжив навчання. У журналі «Зоря», «Народному часописі» друкував вірші, оповідання, нариси, фейлетони.

Закінчивши в 1893 році університет, О. Маковей віддав журналістській та редакторській діяльності. Працював у «Зорі» помічником редактора, потім — редактором. Нарешті 1894 року вийшла його збірка «Поезії». У журналах «Зоря» та «Життя і слово» публікуються оповідання «Новик», «Вуйко Дорко», «Весняні бурі». Іван Франко високо оцінив творчість О. Маковей, назвавши його «талановитим новелістом».

До теми шкільної освіти та виховання молоді О. Маковей звертався у творах «Клопоти Савчихи», «Протекція», «Дозрілий», «На суді», «Ласка». У новелі «Протекція» викриває протекціонізм, якому протиставляється чесне педагогічне середовище.

Непривабливу картину шкільного й домашнього виховання письменник відтворив у новелі «Дозрілий». Син судового радника Роман — трутень, розбещений панич, який дбає про свій шлунок і благо. Неробство, бездіяльність, моральне розгнітання О. Маковей показує у творах «Три політики», «Вдячний виборець», «Фербель».

Великою заслугою О. Маковей перед літературою та українським народом є те, що він сміливо виступив на захист авторитету Тараса Шевченка.

У циклі нарисів «Кроваве поле» письменник виступає противником імпералістичних воєн, ганьбить політиків, які милуються масовим смертовбивством. «Треба мати вітчизну», — пише О. Маковей в одному з нарисів. Цей лейтмотив — основний і для повісті «Ярошенко», що в ній автор майстерно передає дух епохи, високу національну свідомість українського народу.

Осип Маковей, вірний син України, патріот, заслужив глибоку любов і пошану нащадків. Помер письменник 1925 року в Заліщиках, де й похований. До місця його вічного спочинку ніколи не заростає стежина. Зінаїда МАЙБОРОДА.

■ Фотофакт

У столичній адміністрації вітали з професійним святом підприємців. Грамоту та цінний подарунок президент фірми «Роксолана» Ігор Добруцький отримав з рук заступника київського голови Юрія Розсади.

Фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Україна — Білорусь — шість очок!

Футбол. Відбірковий цикл чемпіонату світу-2002. Європа. **ГРУПА 1.** Швейцарія—Югославія. 1:2. Словенія— Росія. 2:1. Фарери— Люксембург. 1:0. **ГРУПА 2.** Андорра—Португалія. 1:7. Ірландія—Нідерланди. 1:0. **ГРУПА 3.** Данія—Північна Ірландія. 1:1. Ісландія—Чехія. 3:1. Мальта—Болгарія. 0:2. **ГРУПА 4.** Словаччина—Туреччина. 0:1. Македонія—Швеція. 1:2. Молдова— Азербайджан. 2:0. **ГРУПА 5.** Уельс—Вірменія. 0:0. Польща—Норвегія. 3:0. **БІЛОРУСЬ—УКРАЇНА. 0:2.** Шевченко, 45, 56.

БІЛОРУСЬ: Хомутовський, Яхимович, Островський (Яскович, 52), Лухвич, Штанюк, Гуренко, Хацкевич (Тарловський, 46), Белькевич (Ромашенко, 60), Шунейко, Качуро, Володенков.

УКРАЇНА: Вірт, Лужний, Несмачний, Головко, Вашук, Тимошук, Шевченко, Парфенов, Зубов, Воробей (Мелашенко, 71), Ребров.

Попереджено: Тарловського, 61, Тимошука, 65.

Арбітр — Алан Сарс (Франція). 1 вересня. Мінськ. Стадіон «Динамо». 12 градусів. 38 000 глядачів.

	В	Н	П	М	О
ПОЛЬЩА	6	2	0	19	6
УКРАЇНА	3	4	1	9	7
Білорусь	3	3	2	8	9
Уельс	0	6	2	7	9
Вірменія	0	5	3	6	12
Норвегія	0	4	4	5	11

У Борисові відбувся матч молодіжних збірних: Білорусь—Україна. 1:2. Юревич, 44 — Валєєв, 8, Ткаченко, 65.

Українська команда виступала в такому складі: Старцев, Пасічниченко, Шершун, Свідерський, Шевчук, Білосор, Ткаченко (Березовчук, 75), Комарницький, Белік, Валєєв, Олексієнко (Смалько, 53).

Збірна України, здобувши 16 очок, очолила турнірну таблицю.

Норвегія — 15 очок, Польща — 14, Білорусь — 12, Вірменія — 11, Уельс — 1.

ГРУПА 6. Шотландія—Хорватія. 0:0. **ГРУПА 7.** Боснія—Ізраїль. 0:0. Іспанія—Австрія. 4:0. **ГРУПА 8.** Грузія—Угорщина. 3:1. Литва—Італія. 0:0. **ГРУПА 9.** Німеччина—Англія. 1:5. Албанія—Фінляндія. 0:2.

Про те, що відбувається в Білорусі, либонь, ліпше судити політикам, фаховим журналістам. Але на окремих моментах варто наголосити. Мені особисто впала у вічі чистота і охайність столиці. В Мінську море смарагдових підстрижених газонів. Прекрасні дороги не тільки в центрі, а й на околицях. До речі, така само картина і в Борисові, і на шляху до нього. Однак коли заходиш до крамниць, то ніби повертаєшся до СРСР 80-х років. Товар — переважно місцевого виробництва. Немає реклами, шкарних магазинів, до яких ми вже звикли в Києві, інших містах України.

На вулицях Мінська чимало міліції. Багато весільних кортежів. Щасливі молодята особливо красиві, привабливі та урочисті під сонячними променями. Тож нехай отаким світлим буде і все їхнє подальше життя.

Утім, не про це мова, а про футбол. Однак і його все-таки поставили на службу політиці. Як відомо, наступної неділі білоруський народ обиратиме президента. Отож зрозуміло, що нині діючому перемогі своїх футболістів над українськими аж ніяк не завадила б. Нам розповіли, що більшість квитків на матч розповсюдили на підприємствах серед активістів. А коли сам найкращий друг білоруських фізкультурників у білій бейсболці і футболці національної збірної під піджаком з'явився у ложі VIP, чимало вболівальників зустріли його, як колись відомого генсека, тривалими оплесками. Забігаючи наперед, повідомлю, що зажурений «вождь» залишив стадіон, не дочекавшись десяти хвилин до фінального свистка.

А за півтори години до початку зустрічі до перону Мінського вокзалу прибув спеціальний потяг з тисячею вболівальників із різних куточків України. Цей десант організував Молодіжний футбольний союз України. Гості одразу потрапили в «обійми» великої кількості білоруських правоохоронців. І знаєте, як приємно було порівнювати місцевих спецназівців із групою супроводження (кілька десятків) з працівників МВС України. Наші всі ставні, підтягнуті, у красивій формі нового зразка.

Зрештою, два фан-сектори українців показали високу культуру і клас уболівання. Наші були очевидними лідерами на трибунах динамівського стадіону. Потужний і гордий хор молодих і сильних голо-

сів красиво співав «Ще не вмерла Україна»!

Дуже шкода, що білоруська міліція не дозволила підняти нашій молоді над головами величезне синьо-жовте полотнище. Та пізніше прапор все-таки прикрасив оті дві трибуни, коли Андрій Шевченко потужним ударом увігнав м'яч у ворота — 1:0. Тут варто згадати Андрія Вороб'я, який побіг за м'ячем правим флангом, віддав пас Геннадієві Зубову, той зробив націлену передачу в карний майданчик білорусів, Сергій Ребров виграв боротьбу, і тоді вже справу довершив Шевченко.

Якщо на початку першого тайму господарі хоч якось намагалися діяти активно, то хвилин черед двадцять ініціатива перейшла до гостей, які діяли злагоджено і впевнено. Активно грав, не шкодуючи живота, Зубов. Господарювали на своєму фланзі Олег Лужний, а в центрі оборони — Владислав Вашук та Олександр Головко. Ви, либонь, звернули увагу на те, яку непросту роль виконував Ребров. Знаному майстрові атаки цього разу вдалося виконати відповідальне завдання — зцементувати середину поля. Шевченко за умов зонного захисту почувався, мов риба у воді, постійно атакуючи з глибини.

А коли він, виявивши високу індивідуальну майстерність, забив другий гол-красень, питання про переможку відпало. Українці академічно розігрували комбінації. І ще принаймні кілька разів могли відзначитися. Білоруси були просто деморалізовані. Навіть чари штатного «чаклуна» збірної Білорусі пана Жаковки не допомогли. Він, з величезною сивою бородою, довго стояв з розпростертими руками, мов розп'ятий. А потім, бідолашний, присів на лаву запасних.

Розпашілий від хвилювання і невдачі Едуард Малюфєєв, у характерному для нього стилі сказав, що йому соромно зустрічатися з журналістами після такого матчу. А потім несподівано накинувся з нищівною критикою на Олександра Хацкевича і Валентина Белькевича. Одразу пригадалася приказка: «Хто винуватий — невістка»! Але не такий наївний пан Малюфєєв, як видається на перший погляд. Йому треба було виправдувати власні прорахунки. От він і знайшов крайніх.

— Українці заслужено перемогли, — сказав він. — Але сьогодні їх було дванадцять, а нас вісім (?). Під час перерви в нас відбулася розмова з Хацкевичем, коли я оголосив про його заміну. Можливо, у пориві гніву він заявив мені, що йде зі збірної. Я сказав, що ніхто нікого не триматиме. Хотів поговорити з Валіком (Белькевичем). Але той — хитріший і принишк собі. Зіграти так, як планували, не змог-

ників не забарилися. А що з цього вийшло — самі бачите.

Ігор: — Усе це нагадує саботаж. Можливо, нам ніяк не можуть пробачити нашу порівняно незалежну поведінку. І елементарно бажають «сплавити». Перший дзвінок пролунав після інциденту під час матчу нашого клубу «ТІМ-СКУФ» у Запоріжжі проти «Козачки». Ми залишили майданчик, бо увірвався терпець через суддівську сваволу. І тоді нас позбавили чесно заслужених срібних медальє. Хоча ми їх здобули б, незважаючи на поразку. Отже, нас покарали двічі, бо ще й штраф виписали. За що, скажіть? Гаразд, то справи клубні. Але чому має потерпати збірна країни? Планувалося п'ять поїздок для неї. У ФБУ нас запитують: «Ви знайшли собі спонсорів?» Люди добрі, то хіба тренери мають робити це?..

Марина: — Складається враження, що баскетбол в Україні потрібний тільки нам та Олександрові Волкову. Ми утримуємо власним коштом три команди. Олександр створив дуже перспективну схему, до якої включено БК «Київ», студентський та шкільний баскетбол. Іншим «свіже повітря» ... шкідливе. Переконана, що настав час реформ у ФБУ. Треба дати дорогу молодим, здібним функціонерам, які бажають і вміють працювати.

ли, бо постійно порушували ігрову дисципліну основні наші рушійні сили, зіркові величини. Так робити не можна. Щоразу кажу їм, що це зрадництво. Ми з усім розберемося. Повторюю, нікого тримати не буду...

Едуард Васильович почав сперечатися, коли українські журналісти небезпідставно (до речі, це підтвердив післяматчевий аналіз) назвали Хацкевича найсильнішим у білоруській команді.

Уже наступного дня стало відомо, що Малюфєєв обох київських «невісток» відрахував з команди. Оголосив, що починає створювати нову збірну. І вже в завтрашньому матчі проти Польщі у складі його команди з'явиться четверто футбольістів з «молодіжки». У таких випадках кажуть: Бог йому суддя.

А Україну на прес-конференції представляли Леонід Буряк і Володимир Веремєєв.

Л. Б. — Для нас це була головна зустріч. Виходить, що ми все добре спланували, обрали правильну тактику. Честь і хвала футболістам, що вони відмінно все зробили. Як на мене, це була найкраща гра збірної України за останній період. Шоправда, відсутність на полі у другому таймі лідерів-білорусів значно полегшили наше завдання.

В. В. — Далася взнаки серйозна психологічна підготовка, яку провели з хлопцями. Спасибі їм за гру. Вони зробили все, що вимагалось. Хоча боротьба у групі за другу позицію ще не завершилася. Попереду два матчі.

— **Чи не здалося вам, що Вірт діяв не зовсім упевнено?** (Це запитання зал сприйняв як дотепний жарт і вибухнув сміхом).

В. В. — Він мав не так уже й багато роботи, але зіграв добре. У нас до нього претензій немає.

Л. Б. — Якщо Юрій спершу трохи хвилювався, то загалом діяв дуже надійно.

— **А як зіграла середня лінія збірної України?**

В. В. — По гарячих слідах вис-

новків ніколи не робимо, оцінок не даємо.

Л. Б. — Якщо суто візуально, то півзахист був на висоті.

А ми, щиро порадивши за нашу подвійну перемогу в Білорусі, маємо вже думати про інше. Сьогодні у Червонограді наша молодіжка зустрінеться з вірменськими однолітками. А завтра у Львові — поєдинок національних збірних України та Вірменії. І щоб посісти друге місце, треба вигравати. До речі, друга команда з нашої підгрупи у плей-оф за суперника матиме збірну, яка фінішує другою у дев'ятій групі.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Мінськ—Київ.
На знімку: українська «торсида» на мінському стадіоні; атакує Андрій Шевченко.

Фото Миколи БОЧКА.

***
Пекін. Найщиріші привітання студентській збірній України (тренер Анатолій Бузник), яка стала срібним призером Всесвітньої універсиади. У фінальній зустрічі наші футболісти мінімально (0:1) поступилися японцям.

Чемпіонат України. Вища ліга. 9-й тур. **«Карпати»—«Закарпаття».** 3:0. 10 000. Толочко, 10, 60, з пенальті, Хома, 17. **«Таврія»—«Поліграфтехніка».** 2:0. 4 500. Мочуляк, 3, Поляков, 90. **«Металург» Зп—«Металург» М.** 3:0. 5 500. Микуняк, 4, 11, Заєць, 68. **«Кривбас»—«Ворскла».** 2:0. 25 000. Платонов, 11, Купцов, 20, з пенальті. На 42-й хвилині з поля вилучено полтавця Бєсараба (два попередження).

Першість України. Перша ліга. 9-й тур. **«Карпати-2»—«Оболонь».** 1:0. **«Чорноморець»—«Миколаїв».** 3:1. **«Електрометалург-НЗФ»—«Динамо-2».** 0:3. **«Волинь-1»—«Нива».** 4:2. **«Вінниця»—«Сталь».** 1:1. **«Дніпро-2»—«Полісся».** 1:1. **«Борисфен»—«Нафтовик».** 1:1. **ЦСКА-2—«Зірка».** 1:0. **«Шахтар-2»—«Прикарпаття».** 0:0.

Товариський матч. ЦСКА (Київ)—ЦСКА (Москва). 1:0. Мальцев, 83.

Чому наша збірна — «темна конячка»...

Баскетбол. До старту чемпіонату Європи серед жінок часу залишилося обмаль. Але збірна України на той момент, коли відбулася наша розмова з її наставниками — Мариною та Ігорем Ткаченками, не провела ... жодної контрольної зустрічі.

— Команда ось уже два з половиною місяця перебуває на тренувальних зборах і впродовж цього тривалого часу жодного разу не виїжджала за кордон, — розповідає **Марина.** — І лише в останній момент з великими труднощами вдалося «вибити» поїздку до Чехії. Доходилося, як кажуть, варитися у власному горщику. А перевірити власні можливості ніяк не виходило. Одне слово, готувалися навамання. За цей час жодного разу до нас не завітали ані представники Федерації баскетболу України, ані чиновники з Держкомітету.

— Між іншим, свого часу нас запевняли: потрапите до фінальної частини чемпіонату — отримаєте кошти для повноцінної підготовки, — приєднується до розмови **Ігор.** — Свою роботу ми виконали на «відмінно». Хоча було дуже непросто. Під час ліцензування нас запитали, на яке місце ми розраховуємо у Франції. Ми відповіли, що навіть за середнього фінансування збірна країни неодмінно стане призером. Тоді нам пообіцяли 750 тисяч гривень. Звичайно, то — не межа бажань, але і з такими

грішми можна було про щось говорити. Насправді все виявилось значно прозаїчніше: бюджет скоротили на дві третини. От і довелося залазити до ... власної кишені. Та й вона не бездонна. Що робити? Звичайно, ми, як можемо, підтримуємо дівчат. Але вимагати від них результату за таких умов не маємо морального права.

Марина: — Напевно, здивуєтесь, дізнавшись, що збірна й досі не отримала ігрової форми і в Чехії в товариських поєдинках виступатиме в майках із написом «ТІМ-СКУФ» (Київ). Гадаю, цей факт аж ніяк не додасть авторитету нашій країні. Знаєте, як називають збірну України в зарубіжній пресі? «Темною конячкою». Он баскетболістки Польщі, наші суперниці по підгрупі на чемпіонаті Європи, зіграли останнім часом понад двадцять (!) контрольних зустрічей.

— **Як же сталося, що ви залишилися без матчів-перевірок?**

Марина: — Рік тому керівники федерації запропонували нам показатися і скласти список збірних, з якими ми хотіли б зіграти. Із поданням переліку вірогідних супер-

— **Усе, що ви розповіли, настрою не додає. Однак численні вболівальники розраховують, що наші дівчата-баскетболістки не опустять руки і стоятимуть за честь країни у Франції горюю...**

Ігор: — І не сумнівайтесь. Боротимемося, не шкодуючи себе. На зборах виконано величезний обсяг роботи. Дівчатка палають бажанням показати найкращі якості на таких престижних змаганнях.

Марина: — Попри всякі негаразди, радує те, що в колективі зібранихся однодумці.

— **Марино, а як ви самі готові до виступів на майданчиках сврчемпіонату як гравець?**

— Слава Богу, забула про травми і готова грати. Хоча відновитися було вкрай важко.

...До речі, чемпіонат у Франції стартує 15 вересня. Суперницями на першому етапі в українському турнірі будуть команди Румунії, Польщі, Іспанії, Югославії та Франції.

Віктор ОБОЛОНЧУК.

На знімку: Ігор та Марина Ткаченки під час розмови.

Фото автора.

Довіра. Довірливість. Наївність

Проблеми маленької людини

Миловиди жінка, яка прийшла до редакції із наболілим, була схожа на бібліотекарку. Охайна, інтелігентна і, напевне, дуже старанна у своїй роботі. А насправді Ніна Кондратович — інженер. Вона з тих, хто на прохання допомогти завжди відповідає «так». І з тих, на чіс волення про допомогу у власних проблемах зазвичай просто не звертають уваги.

— З того часу, як мене було незаконно (я так вважаю) звільнено, минуло понад два з половиною роки, — почала свою історію Ніна Федорівна, розкладаючи на столі паперовий пасьянс своєї справи із заяв і судових рішень.

У січні 1998-го (за рік до «раптового звільнення») керівництво НДІ «Квант» запропонувало Ніні Федорівні (три десятки років старанної праці) написати заяву і перевестися на роботу до «Квант-Радіолокацій», де вона працювала за сумісництвом. Строковий трудовий договір було оформлено терміном на рік.

— Через рік просто вивісили об'яву, що мене звільнено, — продовжує. — З тим, що мене обдурило рідне підприємство, на якому пропрацювала понад тридцять років, я вирішила не миритися. Життя перетворилося на нескінченне ходіння по

інстанціях. Але моя проблема застрявала в керівних приймальнях, місяцями не привертаючи до себе жодної уваги відповідальних осіб. Одне слово, купа «відписок», отриманих від різних інстанцій, росла, а справа не просувалася. За цими балачками і обіцянками було згаяно час. Районний суд причини затримки із подачею позову поважними не визнав. (До суду у справах про звільнення треба звертатися протягом місяця, а про порушення інших прав — протягом трьох. — юрист «ГУ».) Справу в суді було закрито.

Чому я вважаю, що права? По-перше, я не уклала трудового договору. Не тримала в руках такого документа! (Але для укладення трудового договору цілком достатньо заяви Ніни Федорівни, де, до речі, було вказано термін його дії. Трудовий договір вважається укладеним

і тоді, коли наказ чи розпорядження адміністрації не були видані, але працівника фактично допустили до роботи. — юрист «ГУ».) Я зірвалася з постійного місця роботи, перевелася на строковий трудовий договір, а згодом мене звільнили.

— Чи пробували ви влаштуватися на іншу роботу?

— Так! Я інженер, після звільнення закінчила ще й курси, але роботи не знайшла. Жодне підприємство не хоче брати людину, якій до пенсії залишилося кілька років. Якщо і пропонують роботу, то за такі копійки, що не прожити. Мій батько дуже хворий. А тепер я залишилася без засобів існування, перетворилася на жебрачку.

Р. S. Незважаючи на негативні рішення суду й інші відмови у допомозі, Ніна Федорівна складати зброю поки що не збирається.

Історія нашої героїні має

стати наукою тим, хто звик довіряти чужому розумові: інстанціям, умовлянням та обіцянкам. Пам'ятайте, що строковий трудовий договір укладають саме на визначений термін. І якщо там вказано строк дії — рік, то, на жаль, цим роком ваша робота може й обмежитися. Підставою для його розірвання є закінчення цього терміну. Уважно читайте папери, з якими маєте справу. І навіть визубривши букви і пункти, чекайте на несподіванки. А коли «грим таки грянуве», потрібно діяти оперативно, знаючи і захищаючи свої права.

Вислухала
Юлія ПОТАПЕНКО.
У юридичних нюансах допомогла розібратися
Наталія ГЕЛЕТКО.
Мал. Віктора ПОПОВА.

Вільний мікрофон

Папір для підручників чи обіцянок?

Працюю вчителем математики та інформатики в загальноосвітній школі села Нижня Кринка (того самого, де в 1986 році стався страшний вибух на шахті «Ясинівська-Глибока»). Маю п'ятеро голодних онуків, сам цього року не те що м'яса чи ковбаси — сала не їв. Але мова про інше.

З вересня я — класний керівник 11-Б класу. Щоб перевірити наявність підручників, нещодавно зайшов до бібліотеки. З'ясувалося, що на 60 учнів придбано лише 10 нових книжок. «Алгебри», «Української мови», хрестоматій з літератури немає взагалі. Перекупники, звісно, привезуть підручники. За шаленою ціною. Але ж у дітей та їхніх батьків таких грошей немає.

Незбаром вибори до Верховної Ради. Скільки паперу піде нанівець! За радянських часів деякі підприємства опікувалися класами і навіть школами. А я пропоную: нехай кожна політична партія допоможе хоча б кільком «малозабезпеченим» школам. І на кожній книжці можна було б написати, що надруковано її або придбано на кошти певної партії. Ото була б реклама! Й істотна допомога освітянам.

Обладнання шкільних кабінетів у нас, як за часів Галілея: про комп'ютери та оргтехніку лише мріємо. Пам'ятаєте слова экс-президента США Білла Клінтона: «У сім років американець повинен уміти читати, у 12 — користуватися Інтернетом, у 17 — вступити до коледжу». Нехай щось подібне скаже й рідна влада. І докладі зусиль до втілення обіцянок народові.

Взагалі-то газети мало зважають на те, що фактично не виконуються закони «Про освіту», «Про оплату праці» й інші. Наприклад, ми — мешканці села, а земельних паїв в очі не бачили і вже, мабуть, не побачимо. Надбавку за вислугу років у повному обсязі не виплачують. Компенсацій за опалення, електроенергію — також.

Та досить жалітися. Перелік «перемог» можна було б продовжувати. Та хто почує? Хтось порадить особисто мені займатись репетиторством. Але ж батьки школярів не в змозі заплатити за додаткові уроки. І знову-таки, підручників бракує. Шановні можновладці, забезпечте наших дітей хоча б книгою!

Нижня Кринка
Макіївського району
Донецької області.

Федір ЄГЕР.

Фото з конверта

Помовчимо удвох

Ми вже знайомили читачів із роботами Михайла СВІТЛИЧНОГО (Старобільськ Луганської області). Цей фотоетюд також, на нашу думку, заслуговує на публікацію.

Невільничі вірші

Новітня історія сумної копійки

«Голос України» читаю з 1993 року, «пригощаю» пресою також сусідів і родичів. З вашої газети я складаю повітню історію України для онуків, яких у мене чимало. Я — бухгалтер-економіст, усе життя пропрацювала в народному господарстві. Заробила мізерну пенсію і купу болячок.

На сторінках газети нещодавно з'явилася рубрика «Невільничі вірші». Заробітчанське «турне», звісно, не для мене. Але на далекі «хліби» поїхали мої родичі та знайомі. Дехто з них не знайшов роботи і повернувся, одного чоловіка привезли додому у труні... Пишу вірші про те, про що хочеться плакати. Якщо навіть не надрукуєте їх, то почитайте, що думають про таке життя люди без портфелів.

ЧОМУ?

Пресвятая Богородице,
Діво Маріє,
Чому так смуток на душу віє?
Чому замерзає надворі листя?
Чому опікає серце намисто?

Чому довкола зло та розпуста?
Чому не родить у полі капуста?
Чому дитина в колиці плаче?
А біснுவатий від жиру скаче?

Чому немає затишку в домі?
Чому люди — ніби у комі?
Чому працюють у чужому полі?
Чому не мають своєї волі?

Чому в Італію їдуть жінки?
Чому в Ізраїлі чоловіки?
Чому старі помирають голодні,
А їхні хати стоять холодні?...
Пресвятая Богородице,
Діво Маріє,
Чому...

Любіть, діти, Україну,
Любіть рідну неньку,
Бо чужі краї далеко,
А вона близенько.

Розкидала Україна своїх домочадців.
Їдуть вони на чужину,
не маючи й капців.
Ходять наші королеви
зі швабрами й тряпками,
Показують їм на двері пани руками.

Україно, Україно,
що ти наробила?
Дітей своїх однокровних
сама розгубила.
Поверни ж ти їх додому,
до рідної хати,
Дай роботу, дай можливість
дітей доглядати!

З повагою,
Галина ЦИБУЛЬСЬКА.

Шпола
Черкаської області.

На 60 учнів 10 нових книжок

Напишу вам і я

Каліками стали на війні

Ми, інваліди війни, щороку замовляли і безкоштовно отримували літнє і зимове ортопедичне взуття на Житомирському протезно-ортопедичному підприємстві. Без будь-якого попередження минулого і цього року нас позбавили однієї пари, залишивши право на одержання двох пар лише за працюючими інвалідами. За станом здоров'я ми не можемо працювати і з матеріальних благ маємо лише невеличку пенсію, якої ледь вистачає на прожиття. Вважаємо таке рішення урядовців несправедливим. Просимо переглянути це помилкове рішення і надати можливість одержувати зимове і літнє ортопедичне взуття.

В. ЄГОРОВ, інвалід війни I групи,
І. ШИНАЛЬСЬКИЙ, М. БОЯРЧУК, М. МАРЧУК,
інваліди війни II групи.

Житомирська область.

Вода в решеті

У нашому місті підвишили плату за воду. Можна платити за те, що є, але в нас вода буває лише по декілька годин на добу. То за що маємо платити, де справедливість? Якщо скаржитись місцевому керівництву на зростання цін, відповідь одна: ставте лічильник. Звідки бідному пенсіонерові взяти гроші на лічильник?

Н. НОГА.

Шостка
Сумської області.

Коротка пам'ять

Десятки поїздів щоденно мчать через невеличку станцію Чорний Острів Південно-Західної залізниці. Та лише деколи прозвучить тривожний гудок електровоза біля семафора, де в далекому 41-му загинуло багато невинних людей.

... В останні дні червня під натиском фашистів радянські військові частини та евакуйовані прямували на Схід. Станція Гречани мала лише чотири колії і неспроможна була прийняти багато ешелонів. Саме тому частина з них стояла на станції Чорний Острів. Темної дощової ночі паровоз, який тягнув за собою довгий ешелон вагонів, на повному ходу врізався в вагони з сім'ями прикордонників. До неба здійнялися снопи вогню, почувлися крики, стогони поранених... Потому в річці ще довго текла вода з мазутом і кров'ю. А військові неподалік викопали велику могилу і поховали всіх полеглих.

На жаль, навіть через стільки років по війні на тій великій братській могилі немає ніякого пам'ятного знака, місце поховання невинних жертв не огорожене. Про ту трагедію забули всі...

Анатолій СЛОБОДЯНЮК.

Хмельницький.

На лімузини гроші є

Про те, що держава не має коштів для забезпечення нормального життя пенсіонерам та іншим малозабезпеченим, розмови тривають давно. Але ж у когось є гроші на придбання розкішних лімузинів, об'єктів нерухомості, забезпечення правлячої еліти і на всілякі презентації.

У країні вже сформувався цілий клас, який не має коштів на прожиття. Характерним показником є те, що в Україні максимальна пенсія за віком для простих громадян не дотягує навіть до 1 долара на день — офіційного критерію ООН. Адже відомо, що про рівень цивілізованості суспільства судять за його ставленням до літніх людей та інвалідів.

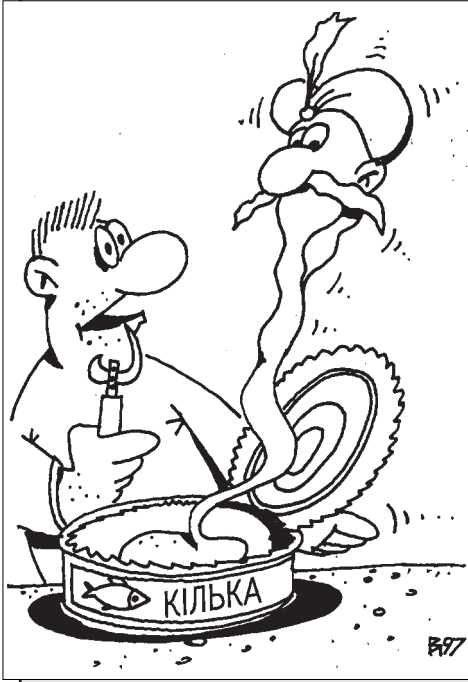
Згідно із статтею 46 Конституції України, «пенсії мають забезпечувати рівень життя не нижче за прожитковий мінімум, встановлений законом». Стаття 48 додатково роз'яснює: «Кожний має право на гідний життєвий рівень для себе та своєї родини, що включає достатнє харчування, одяг, житло».

Справжнім Основним Законом України Конституція може стати в разі, коли її гарант — Президент країни — дотримуватиметься фундаментального постулату суспільства про рівність громадян. Без цього вона дуже нагадує збірник добрих намірів.

І. НЕДЮХА,
кандидат технічних наук.

Київ.

Мал. Віктора ПОПОВА.

ЗНИЗИМО ЦІНИ НА 20%

на продукти харчування, одяг та квартплату за рахунок скасування ПДВ

Проект

Вноситься народними депутатами України
Балашовим Г.В.,
Бродським М.Ю.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін та доповнень до Закону України
“Про податок на додану вартість”
(щодо зменшення ставки оподаткування та подальшого скасування податку на додану вартість)

Верховна Рада України постановляє:

1. Внести до Закону України “Про податок на додану вартість” № 168/97-ВР від “03” квітня 1997 року, Відомості Верховної Ради, 1997, N 21, ст.156, із змінами, внесеними згідно з Законами України N 403/97-ВР від 27.06.97, ВВР, 1997, N 37, ст.239, N 406/97-ВР від 16.07.97, ВВР, 1997, N 38, ст.250, N 535/97-ВР від 19.09.97, ВВР, 1997, N 47, ст.294, N 550/97-ВР від 26.09.97, ВВР, 1997, N 51, ст.305, N 573/97-ВР від 15.10.97, ВВР, 1997, N 51, ст.307, N 644/97-ВР від 19.11.97, ВВР, 1998, N 10, ст.37, N 698/97-ВР від 05.12.97, ВВР, 1998, N 14, ст.55, N 770/97-ВР від 23.12.97, ВВР, 1998, N 17, ст.83, N 794/97-ВР від 30.12.97, ВВР, 1998, N 18, ст. 95, N 799/97-ВР від 30.12.97, ВВР, 1998, N 20, ст.100, N 25/98-ВР від 15.01.98, ВВР, 1998, N 25, ст.147, N 169/98-ВР від 04.03.98, ВВР, 1998, N 33, ст.224, N 208/98-ВР від 24.03.98,ВВР, 1998, N 36-37, ст.244, N 163-ХІV від 06.10.98, ВВР, 1998, N 48, ст.292, N 277-ХІV від 20.11.98, ВВР, 1998, N 52, ст.328, N 285-ХІV від 01.12.98, ВВР, 1999, N 2-3, ст.21, N 309-ХІV від 11.12.98, ВВР, 1999, N 4, ст.33, N 362-ХІV від 24.12.98, ВВР, 1999, N 7, ст.53, N 368-ХІV від 25.12.98, ВВР, 1999, N 7, ст.54, N 403-ХІV від 15.01.99, ВВР, 1999, N 15, ст.83, N 442-ХІV від 18.02.99, ВВР, 1999, N 15, ст.88, N 515-ХІV від 18.03.99, ВВР, 1999, N 18, ст.140, N 522-ХІV від 19.03.99, ВВР, 1999, N 18, ст.142, N 624-ХІV від 06.05.99, ВВР, 1999, N 26, ст.214, N 645-ХІV від 13.05.99, ВВР, 1999, N 26, ст.216, N 714-ХІV від 02.06.99, ВВР, 1999, N 31, ст.250, N 722-ХІV від 03.06.99, ВВР, 1999, N 32, ст.264, N 854-ХІV від 07.07.99, ВВР, 1999, N 35, ст.302, N 932-ХІV від 14.07.99, ВВР, 1999, N 37, ст.334, N 934-ХІV від 14.07.99, ВВР, 1999, N 38, ст.338, N 942-ХІV від 14.07.99, ВВР, 1999, N 38, ст.340, N 943-ХІV від 14.07.99, ВВР, 1999, N 38, ст.341, N 946-ХІV від 15.07.99, ВВР, 1999, N 38, ст.343, N 971-ХІV від 15.07.99, ВВР, 1999, N 38, ст.352, N 973-ХІV від 15.07.99, ВВР, 1999, N 39, ст.356, N 977-ХІV від 15.07.99, ВВР, 1999, N 39, ст.357, N 1172-ХІV від 20.10.99, ВВР, 1999, N 51, ст.446, N 1242-ХІV від 18.11.99, ВВР, 2000, N 3, ст.20, N 1274-ХІV від 03.12.99, ВВР, 2000, N 2, ст.14, N 1278-ХІV від 03.12.99, ВВР, 2000, N 2, ст.16, N 1288-ХІV від 14.12.99, ВВР, 2000, N 5, ст.34, N 1330-ХІV від 21.12.99, ВВР, 2000, N 4, ст.26, N 1375-ХІV від 13.01.2000, ВВР, 2000, N 10, ст.78, N 1460-III від 17.02.2000, ВВР, 2000, N 13, ст.103, N 1523-III від 02.03.2000, ВВР, 2000, N 20, ст.149, N 1559-III від 16.03.2000, ВВР, 2000, N 22, ст.172, N 1561-III від 16.03.2000, ВВР, 2000, N 23, ст.177, N 1606-III від 23.03.2000, ВВР, 2000, N 25, ст.197, N 1608-III від 23.03.2000, ВВР, 2000, N 26, ст.209, N 1712-III від 11.05.2000, ВВР, 2000, N 32, ст.258, N 1715-III від 11.05.2000, ВВР, 2000, N 32, ст.260, N 1749-III від 01.06.2000, ВВР, 2000, N 35, ст.283, N 1783-III від 01.06.2000, ВВР, 2000, N 36, ст.300, N 1807-III від 08.06.2000, ВВР, 2000, N 38, ст.318, N 1841-III від 22.06.2000, ВВР, 2000, N 46, ст.393, N 1874-III від 13.07.2000, ВВР, 2000, N 40, ст.339, N 1926-III від 13.07.2000, ВВР, 2000, N 43, ст.363, N 1954-III від 14.09.2000, ВВР, 2000, N 43, ст.370, N 1955-III від 14.09.2000, ВВР, 2000, N 43, ст.371, N 1969-III від 21.09.2000, ВВР, 2000, N 45, ст.377, N 1991-III від 21.09.2000, ВВР, 2000, N 48, ст.406, N 2120-III від 07.12.2000, ВВР, 2001, N 2-3, ст.10, N 2133-III від 07.12.2000, ВВР, 2001, N 4, ст.15, N 2181-III від 21.12.2000, ВВР, 2001, N 10, ст.44, N 2199-III від 21.12.2000, ВВР, 2001, N 7, ст.36, N 2211-III від 11.01.2001, ВВР, 2001, N 11, ст.46, N 2233-III від 18.01.2001, ВВР, 2001, N 11, ст.50, N 2323-III від 22.03.2001, ВВР, 2001, N 20, ст.96, N 2355-III від 05.04.2001, ВВР, 2001, N 23, ст.114, N 2410-III від 17.05.2001, ВВР, 2001, N 30, ст.143, N 2649-III від 11.07.2001, N 2660-III від 12.07.2001, такі зміни:

- В пунктах 6.1 та 6.1.1 статті 6 цифру 20 замінити на цифру 0.
- Статтю 11 доповнити наступними пунктами:

“11.35. Цей Закон втрачає силу з “01” січня 2003 року.”

“11.36. Кабінету Міністрів України до кінця березня 2002 року підготувати та подати у встановленому законом порядку проект Закону про тимчасове (не більше п'яти років) введення на території України компенсуючого втрати бюджету 1 % податку з обороту”.

- Цей Закон вступає в силу з “01” січня 2002 року.

Про корумпованість закону про ПДВ свідчить кількість виправлень, внесених у нього за останні три роки. За кожним з них стоїть конкретний олігарх, якому вдалося в такий спосіб звільнити своє підприємство (а іноді — цілі галузі промисловості!) від сплати ПДВ.

Так пенсіонери, вчителі і робітники переплачують у магазинах 20% вартості товарів і послуг

ТОВ "ПРОДУКТ"

ВУЛ. ШОВКОВИЧНА, 15
КИЇВ

РЕЄСТ. № 23659858

дата 02.08.2001 НД ДР.0043

хліб	1.10
молоко	2.50
ковбаса	15.30
масло вершкове	2.10
цукор	2.70

ПДВ 20% 4.74

СУМА ПОДАТКУ 4.74
СУМА 28.44
СПЛАЧЕНО ГОТІВКА 28.44

*** ФІСКАЛЬНИЙ ЧЕК ***

КВИТАНЦІЯ платежів за місяць

Квартира - 3-х комн.
Кольоро прожив.- 3 чел

Види платежів	Гри.	коп.
Квартплата	57.40	
Отоплення	91.35	
Горьчяча вода	38.25	
Газ	6.98	
Холодна вода	20.85	
Телеантена		
Радио		
Собака		

Всього за місяць 214.83

Глаvbух.
Ответст. пашимат

В т.ч. НДС 20% 35.81

Відміним ПДВ — Проїдисвітство Досконалого Вигляду

Якщо запитати у пересічних громадян «що таке податок на додану вартість», скоріше за все, більшість з них чіткої відповіді не дадуть — просто знизять плечима. Але якщо їм нагадати, що ПДВ — це ті самі 20% додаткової вартості товарів і послуг, які громадяни чомусь віддають державі, розраховуючись за квартиру, телефонні переговори, газ, воду, електроенергію, купуючи продукти, інші товари першої необхідності і т.ін., впевнений, реакція буде непередбаченою. Якщо ви ще не помічали ПДВ, погляньте навколо. Він чекає вас всюди. Подивіться уважно на чек з магазину — і ви побачите рядок «ПДВ — 20%». Вивчіть рахунок за телефонні переговори — і там «ПДВ — 20%». У квитанції на квартплату — також цей всюдисущий ПДВ.

Народ вже перейменував незрозумілий і руйнівний ПДВ по-своєму — образно і змістовно. Серед усіх народних розшифровок, що я чув, найбільш точно зміст податку на додану вартість відбиває, по-моєму, одна: «Проїдисвітство Досконалого Вигляду».

Адже що таке ПДВ за світовими мірками? Це — податок, що вводиться для обмеження споживання в багатих країнах і стримування інфляційних процесів. А в нас? Кому обмежувати споживання в Україні? Людям, яким завжди не вистачає грошей навіть на найнеобхідніші — харчування, одяг, житло? Хіба це не проїдисвітство?

ПДВ для звичайного громадянина

Більшість громадян України весь свій дохід витрачають на продукти споживання, такий-сякий одяг, квартплату, телефон, ліки. Що б ви не купували, за які б послуги не розраховувалися — ви завжди сплачуєте на 20% більше. Винятком є лише купівля на ринку у приватних підприємців, які працюють на єдиному податку і звільнені від сплати ПДВ. Та ще придбання турецької, китайської й іншої контрабанди. Таким чином, за допомогою ПДВ держава залазить у кишеню кожної сім'ї і безцеремонно відбирає п'яту частину усіх доходів вчителів, лікарів, робочих, пенсіонерів.

ПДВ для підприємця

Підприємство на момент відгрузки свого товару повинно віддати державі ПДВ — 20% його вартості. А повертає собі ці гроші тільки після продажу товару. Таким чином, з обороту підприємства на деякий час (інколи — досить тривалий) вилу-

чається п'ята частина обігових коштів. Але це не найстрашніше.

Вартість товару (від автомобіля до буханки хліба) зростає на 20%. А це значить, що товар менше купують, підприємство отримує менше прибутків, підприємство не збільшує виробництво — а значить, не створюються нові робочі місця.

Таким чином, ПДВ різко гальмує розвиток підприємств, і часто є причиною їх розорення.

ПДВ для корумпованих підприємців

Для тих ділків, які мають покровителів у владі, ПДВ став джерелом швидкого і безмежного збагачення. Наприклад, якщо ви відправляєте свою продукцію за кордон, держава має повернути вам 20% вартості контракту. Якщо ви звичайний підприємець, то роками добиватиметесь повернення. Якщо ви олігарх — отримаєте всі гроші день у день. В останньому випадку вам навіть не потрібно нічого виробляти і продавати. Ви робите фіктивний контракт з фіктивною закордонною фірмою на мільйон доларів, відправляєте гінець на митницю, де за певну платню митник поставить вам відмітку, що ваш фіктивний товар перетнув кордон. І далі — в податкову. Вам з бюджету перераховують 200 000 доларів. Існують навіть тарифи на такі «послуги» чиновників — від 20 до 30 відсотків суми повернення ПДВ.

ПДВ став найкорумпованішим податком. За останні три роки в закон про ПДВ було внесено 72 поправки. За кожною з них стоїть конкретний олігарх, якому вдалося таким чином звільнити своє підприємство (а інколи й цілі сфери промисловості!) від сплати ПДВ.

Для олігархів і чиновників ПДВ є джерелом швидкого і безмежного збагачення.

ПДВ для держави

Державний бюджет, безперечно, отримує величезні кошти від сплати ПДВ. Але... По-перше, ПДВ — досить складний податок, через це для його адміністрування держава змушена утримувати величезну армію податкових чиновників.

По-друге, значна частина зібраних коштів йде до кишень корумпованих чиновників і олігархів.

Мені вдалося ознайомитися зі стенограмою засідання Ради національної безпеки і оборони при Президентові України. Один високопоставлений чиновник на закритій нараді був вкрай відвертим (цитую): «из-за злоупотреблений с возвратом НДС государство несет многомиллиардные убытки, которые несравнимы с доходами от этого налога...»

Чому ж керівництво країни, розуміючи всю згубність ПДВ, нічого не робить для його скасування?

Що робити?

Партія «ЯБЛУКО» наполягає на відміні абсурдного податку на додану вартість. Замість збагачення вибраних за рахунок бідних, ми пропонуємо створити єдині правила для всіх. Мінімальний і прозорий податок на оборот (до 2%) дозволить зберегти прибутки бюджету, отримувати надходження не лише від дрібних підприємців, а й від великих експортерів, скоротити в кілька разів армію податківців.

Ми знизимо ціни на 20%, збільшимо доходи громадян і прибутки підприємств, простимуємо розвиток виробництва і створення нових робочих місць.

Місія парламенту III скликання — звільнити український народ від найстрашнішого, незмістовного і корумпованого податку.

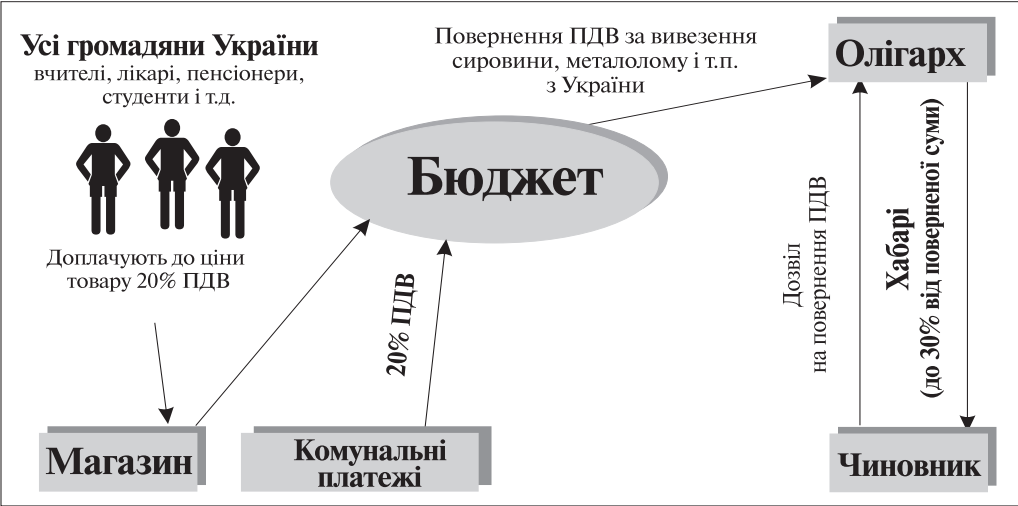
Геннадій Балашов,
народний депутат України.

Чим компенсуються втрати бюджету?

Скасування податку на додану вартість суттєво не вплине на розмір податкових надходжень до державного бюджету України, так як, з одного боку, згідно з загальними законами економіки, підвищення доходів тягне за собою підвищення попиту та, відповідно, споживання (тобто фактично підвищуючи за рахунок скасування ПДВ доходи населення як мінімум на 20%, автоматично підвищуються надходження від податку на прибуток підприємств, акцизного збору, прибуткового податку з фізичних осіб, розмір внесків до Пенсійного фонду тощо), а з іншого — надходження від стягнення 1% податку з обороту повністю компенсують втрати бюджету.

Крім того, скасування ПДВ автоматично призводить до скорочення витратків державного бюджету, пов'язаних з адмініструванням цього податку, надає можливість відмовитись від надання багатьох пільг та субсидій, скорочує витатки державних підприємств. Відмова від податку на додану вартість створить підґрунтя для притоку в Україну додаткових інвестицій, що знову ж таки підвищить надходження від податку на прибуток підприємств та дозволить створити нові робочі місця.

Схема відбирання грошей у громадян України через систему ПДВ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Цей Закон спрямований на створення сприятливих умов для ефективного використання виробничого, науково-технічного потенціалу та підвищення експортних можливостей вітчизняного літакобудування, модернізації авіаційних підприємств, активізації інвестиційної діяльності, в тому числі іноземної, збільшення обсягів виробництва та експорту конкурентоспроможних на світовому ринку вітчизняних літаків, двигунів та авіаційного обладнання.

Стаття 1. Визнати літакобудування пріоритетною галуззю економіки України і віднести науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи по створенню нової авіаційної техніки до категорії критичних технологій.

Стаття 2. Цей Закон застосовується до таких підприємств літакобудівної промисловості:

державне підприємство «Авіаційний науково-технічний комплекс імені О. К. Антонова», м. Київ;

Київський державний авіаційний завод «Авіант»;

державне підприємство «Запорізьке машинобудівне конструкторське бюро «Прогрес»;

відкрите акціонерне товариство «Мотор-Січ», м. Запоріжжя;

Харківське державне авіаційне виробниче підприємство;

відкрите акціонерне товариство «Науково-технічний комплекс «Електронприлад», м. Київ;

відкрите акціонерне товариство «Український науково-дослідний інститут авіаційної технології», м. Київ;

державне підприємство «Харківський машинобудівний завод «ФЕД»;

державне підприємство «Харківське агрегатне конструкторське бюро»;

Харківський державний приладобудівний завод імені Т. Г. Шевченка;

державне виробниче об'єднання «Орізон», м. Сміла Черкаської області;

державне підприємство «Укравіалізинг», м. Київ;

відкрите акціонерне товариство «Авіаконтроль», м. Харків;

державне підприємство «Харківський завод транспортного устаткування»;

державне підприємство «Науково-дослідний інститут «Буран», м. Київ;

державне підприємство «Київський завод «Радар»;

державне Київське конструкторське бюро «Луч»;

державна акціонерна холдингова компанія «Артем», м. Київ;

державне підприємство «Машинобудівна фірма «Артем», м. Київ;

державне виробниче об'єднання «Новатор», м. Хмельницький;

державне підприємство «Красилівський агрегатний завод», Хмельницька область;

відкрите акціонерне товариство «Дніпропетровський агрегатний завод»;

відкрите акціонерне товариство «Первомайський машинобудівний завод», Луганська область;

відкрите акціонерне товариство «Вовчанський агрегатний завод», Харківська область;

державне підприємство «Закарпатське вертолітне виробниче об'єднання», смт Дубове;

державне підприємство «Конструкторське бюро авіації, загального призначення», м. Київ;

державне підприємство «Завод № 410 цивільної авіації», м. Київ;

державне підприємство «Вінницький авіаційний завод»;

ЗАКОН УКРАЇНИ

1. Верховна Рада України постановляє:

Пункт 11.11 статті 11 Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст.156, № 51, ст. 305; 1998 р., № 10, ст. 37, № 18, ст. 95; 1999 р., № 31, ст. 250, № 38, ст. 343) викласти у такій редакції:

«11.11. Тимчасово, до набрання чинності Податковим кодексом України, платники податку, які продають теплову енергію, газ природний (крім скрапленого), включаючи вартість його транспортування, чи надають послуги, вартість яких включається до складу квартирної плати чи плати за утримання житла, фізичним особам, бюджетним установам, не зареєстрованим платниками цього податку, а також житлово-експлуатаційним конторам, квартирно-експлуатаційним частинам, товариствам співвласників житла, ін-

Про державну підтримку літакобудівної промисловості в Україні

державне підприємство «Науково-дослідний інститут аеропружних систем», м. Феодосія;

державне підприємство «Науково-дослідний центр «Вертолїт», м. Феодосія;

казенне льотно-випробувальне підприємство «Взліт», м. Феодосія;

казенний завод «Радіовимірювач», м. Київ;

державне підприємство «Жулянський машинобудівний завод «Візар», м. Вишневе Київської області.

У разі необхідності зміни до цього переліку можуть бути внесені за поданням Кабінету Міністрів України у встановленому порядку.

Стаття 3. На період з 1 січня 2002 року до 1 січня 2007 року впроваджуються такі заходи державної підтримки літакобудівної промисловості:

для підприємств, визначених у статті 2 цього Закону, суми авансових платежів та попередньої оплати за контрактами підприємств літакобудівної промисловості, отримані від замовників продукції (послуг), зараховуються на окремі рахунки цих підприємств та використовуються лише за цільовим призначенням відповідно до контрактних зобов'язань зазначених підприємств. Ці суми включаються до складу валових доходів таких підприємств з метою визначення прибутку, що підлягає оподаткуванню відповідно до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», у момент здавання продукції (послуг) замовнику, а витрати літакобудівних підприємств, здійснені ними в рахунок авансових платежів та попередньої оплати відповідно до їх цільового призначення, включаються до складу валових витрат з метою визначення прибутку, що підлягає оподаткуванню в податковому періоді, на який припадає дата збільшення валових доходів на суму зазначених платежів.

Стаття 4. Прикінцеві положення 1. Цей Закон набирає чинності з 1 січня 2002 року.

2. Кабінету Міністрів України до набрання чинності цим Законом забезпечити приведення своїх нормативно-правових актів, а також нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади у відповідність з нормами цього Закону.

3. Внести зміни до таких законів України з питань оподаткування:

1) статтю 19 Закону України «Про Єдиний митний тариф» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 19, ст.259; 1993 р., № 24, ст.270; 1996 р., № 41, ст.192; 1999 р., № 31, ст. 253; 2000 р., № 3, ст.20, № 21, ст.163, № 35, ст.283, № 38, ст.318, № 48, ст.406; 2001 р., № 11, ст.46; із змінами, внесеними Законом України від 17 травня 2001 року № 2410-III) доповнити пунктом «р» такого змісту:

«р) у період з 1 січня 2002 року до 1 січня 2007 року при ввезенні на митну територію України матеріали, комплектуючі вироби і обладнання (далі — товари), що використовуються для потреб розробки, виробництва авіаційної техніки та надання послуг підприємствами, визначеними статтею 2 Закону України «Про державну підтримку літакобудівної промисловості в Україні», якщо такі товари не виробляються підприємствами на території України або коли ті, що виробляються, не відповідають міжнародним класифікаційним вимогам чи вимогам замовників продукції (послуг), визначених умовами контрактів. Перелік та обсяги цих товарів (крім підкацизних) щороку затверджуються Кабінетом Міністрів України відповідно до контрактів, укладених цими підприємствами.

У разі порушення вимог щодо цільового використання зазначених товарів платник податку зобов'язаний сплатити ввізне мито в порядку і розмірах, визначених Законом»;

2) частину першу статті 12 Закону України «Про плату за землю» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 38, ст.560; 1996 р., № 45, ст.238; 1997 р., № 47, ст.294; 1999 р., № 15, ст.83, № 18, ст.140, № 32, ст.264, № 38, ст.352, № 39, ст.356; 2000 р., № 2, ст.16, № 3, ст.20, № 22, ст.172, № 32, ст. 260, № 43, ст.363, № 45, ст.375, № 48, ст.406; 2001 р., № 7, ст.36, № 11, ст. 46, № 15, ст.74, № 20, ст.96) доповнити пунктом 23 такого змісту;

«23) підприємства літакобудівної промисловості, визначені статтею 2 Закону України «Про державну підтримку літакобудівної промисловості в Україні», у період з 1 січня 2002 року по 1 січня 2007 року»;

3) статтю 11 Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст. 156, № 37, ст.239, № 38, ст.250, № 47, ст.294, № 51, ст.305, ст. 307; 1998 р., № 10, ст.37, № 17, ст.83, № 18, ст.95, №20, ст.100, № 33, ст.224; 1999 р., № 4, ст. 33, № 7, ст.53, ст.54, № 15, ст.83, ст.88, № 18, ст.140, ст.142, № 26, ст.214, ст.216, № 31, ст.250, № 32, ст.264, № 35, ст.302, № 38, ст.338, ст.341, ст.343, ст.352, № 39, ст.356, ст.357, № 51, ст.446; 2000 р., № 2, ст.14, ст.16, № 3, ст.20, № 10, ст.78, № 20, ст.149, № 22, ст.172, № 25, ст.197, № 26, ст.209, № 32, ст.258, ст.260, № 35, ст.283, № 36, ст. 300, № 38, ст.318, № 40, ст.339, № 48, ст.406; 2001 р., № 4, ст.15, № 7, ст.36, № 11, ст.46, ст.50, № 20, ст.96; із змінами, внесеними Законом України від 17 травня 2001 року № 2410-III) доповнити пунктом 11.34 такого змісту:

«11.34. У період з 1 січня 2002 року до 1 січня 2007 року для підприємств літакобудівної промисловості, визначених статтею 2 Закону України «Про державну підтримку літакобудівної промисловості в Україні», звільняються від оподаткування операції з ввезення (пересилання) на митну територію України матеріалів, комплектуючих виробів і обладнання (далі — товарів), крім підкацизних, що використовуються для потреб розробки, виробництва авіаційної техніки та надання послуг, якщо такі товари не виробляються підприємствами на території України або ті, що виробляються, не відповідають міжнародним класифікаційним вимогам чи вимогам замовників продукції (послуг), визначених умовами контрактів. Перелік та обсяги цих товарів щороку затверджуються Кабінетом Міністрів України відповідно до контрактів, укладених цими підприємствами.

У разі порушення вимог щодо цільового використання зазначених товарів платник податку зобов'язаний збільшити податкові зобов'язання за результатами податкового періоду, на який припадає таке порушення, на суму податку на додану вартість, що мала бути сплачена в момент їх ввезення (пересилання) на митну територію України, а також сплатити пеню, нараховану відповідно до законодавства.

У встановлений період операції з продажу продукції (послуг), яка вироблена зазначеними підприємствами літакобудівної промисловості за рахунок коштів Державного бюджету України, оподатковуються податком на додану вартість за нульовою ставкою».

Президент України Л. КУЧМА.
м. Київ,
12 липня 2001 року.
№ 2660-III.

Про внесення змін до статті 11 Закону України «Про податок на додану вартість»

перерахунку у зв'язку зі зміною такого способу.

Терміни, що використовуються у цьому пункті, мають таке значення:

послуги, вартість яких включається до складу квартирної плати чи плати за утримання житла — послуги з технічного обслуговування ліфтів та диспетчерських систем, систем протипожежної автоматики та димовидалення, побутових електроплит, обслуговування димовентиляційних каналів, внутрішньобудинкових систем водотеплопостачання, водовідведення та зливової каналізації, вивезення та утилізації твердого побутового та грубого сміття, прибирання будинкової та прибудинкової території, а також інші послуги, які надаються ЖЕКами зазначеним у цьому пункті покупцям за їх рахунок;

касовий спосіб визначення бази оподаткування операцій з продажу товарів (послуг) —

спосіб податкового обліку, за яким датою виникнення податкових зобов'язань платника податку з продажу товарів (робіт, послуг) є дата отримання коштів на рахунок або у касу такого платника податку або отримання ним інших видів компенсації їх вартості, а датою виникнення права на податковий кредит є дата відрухування коштів з рахунку або каси платника податку в оплату вартості придбаних товарів (робіт, послуг) чи дата надання інших видів компенсації їх вартості (включаючи дату виписки рахунку (чека) при розрахунках картками платіжних систем або банківськими чи персональними чеками»).

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.
м. Київ,
11 липня 2001 року.
№ 2649-III.

ДЕРЖАВА І ПРАВО

Офіційно

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про об'єднання громадян»

Верховна Рада України *постановляє*:
1. Внести до Закону України «Про об'єднання громадян» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 34, ст.504; 1993 р., № 46, ст.427; 1998 р., № 10, ст.36; 1999 р., № 26, ст.220; 2001 р., № 9, ст.38) такі зміни:

1. Доповнити Закон статтею 12¹ такого змісту: «Стаття 12¹. Назва об'єднання громадян Назва об'єднання громадян визначається рішенням установчого з'їзду (конференції) або загальними зборами об'єднання громадян.

Назва об'єднання громадян повинна складатися з двох частин —загальної та індивідуальної. Загальна назва (партія, рух, конгрес, союз, спілка, об'єднання, фонд, фундація, асоціація, товариство тощо) може бути однаковою у різних об'єднань громадян. Індивідуальна назва об'єднання громадян є обов'язковою і повинна бути суттєво відмінною від індивідуальних назв зареєстрованих в установленому порядку об'єднань громадян з такою ж загальною назвою.

Об'єднання громадян поряд з повною назвою може мати скорочену назву, яка фіксується в установчих та статутних документах об'єднання громадян (рішенні установчого органу, статуті, положенні).

Об'єднання громадян, зареєстроване у встановленому порядку, має виключне право на використання своєї назви. Використання назви об'єднання громадян фізичними та юридичними особами, які не належать до об'єднання громадян, для цілей, не пов'язаних з діяльністю цього об'єднання, забороняється».

2. Статтю 13 викласти у такій редакції: «Стаття 13. Статутні документи об'єднань громадян

Об'єднання громадян діє на основі статуту або положення (далі —статутний документ):

Статутний документ об'єднання громадян повинен містити:

1) назву об'єднання громадян (повну, а також скорочену відповідно до частини третьої статті 12² цього Закону), його статус та юридичну адресу;

2) мету та завдання об'єднання громадян;

3) умови і порядок прийому в члени об'єднання громадян, вибуття з нього;

4) права і обов'язки членів (учасників) об'єднання;

5) порядок утворення і діяльності статутних органів об'єднання, місцевих осередків та їх повноваження;

6) джерела надходження і порядок використання коштів та іншого майна об'єднання, порядок звітності, контролю, здійснення господарської та іншої комерційної діяльності, необхідної для виконання статутних завдань;

7) порядок внесення змін і доповнень до статутного документа об'єднання;

8) порядок припинення діяльності об'єднання і вирішення майнових питань, пов'язаних з його ліквідацією.

У статутному документі можуть бути передбачені інші положення, що стосуються особливостей створення і діяльності об'єднання громадян.

Статутний документ об'єднання громадян не повинен суперечити законодавству України».

3. Частину першу статті 16 викласти в такій редакції:

«У реєстрації об'єднанню громадян може бути відмовлено, якщо його назва, статутний або інші документи, подані для реєстрації об'єднання, суперечать вимогам законодавства України».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 липня 2001 року.
№ 2651-III.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про пенсійне забезпечення»

Верховна Рада України *постановляє*:
1. Внести до Закону України «Про пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 3, ст.10; 1993 р., № 29, ст.303) такі зміни:

1. У статті 8:

1) частину першу після слів «здійснюється з» доповнити словом «коштів»;

2) доповнити статтю після частини другої новою частиною такого змісту:

«Фінансування витрат на виплату пенсій провадиться по всій території України щомісячно незалежно від надходжень коштів та соціально-економічного стану конкретних регіонів за рахунок перерозподілу коштів Пенсійного фонду України в межах країни. Забороняється розрив у строках фінансування витрат на виплату пенсій у різних адміністративно-територіальних одиницях».

У зв'язку з цим частину третю вважати частиною четвертою.

2. Статтю 85 доповнити частиною другою такого змісту:

«Виплата пенсій провадиться за поточний місяць загальною сумою у встановлені строки, але не пізніше 25 числа місяця, за який виплачується пенсія».

II. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Л. КУЧМА.

м. Київ,
11 липня 2001 року.
№ 2631-III.

Альтернатива морю — «український Байкал»

Відпочинок

Волинський феномен — неповторні у своїй красі Шацькі озера — здавна приваблювали справжніх цінителів незайманої природи. Ще на початку ХХ століття сюди приїжджали на відпочинок найбагатші курортники з усієї Європи. Навіть тогочасний президент Польщі Ігнацій Мостіцький, ігноруючи балтійські пляжі, щороку відпустку проводив на березі озера Світязь. І нині усе більше товстосумів з Німеччини, Угорщини, Польщі, Латвії, Росії, Білорусі й України промінують морський бриз на божественну прохолоду «живої» світязької води, яка багата на срібло, гліцерин, бром та інші лікувальні компоненти.

А відвести душу на блакитних плесах, що оповиті дивовижно запашним озоном соснового лісу, справді є де. Шацький національний парк налічує близько півсотні чарівних озер, багатих на рибу й дичину. Але туристичний центр розмістився на двох перлинах — озерах Світязь і Пісочне. А точніше, навколо першокласних пансіонату «Шацькі озера» і санаторію «Лісова пісня».

Пансіонат «Шацькі озера» вигідно вирізняється своїм розташуванням. Корпуси з кімнатами підвищеної комфортабельності і невеличкі літні будиночки на дві-три сім'ї розміщені безпосередньо на березі красеня Світязя. Проживання в цих апартаментах коштує від 28 до 60 гривень за добу. У ціну входить триразове харчування для дорослих і чотириразове — для малечі. У комплексі з пляжними забавами, більярдною, сауною, привітним кафе, кінотеатром та іншими розвагами відпочинок вартий таких грошей.

Як розповів директор пансіонату Степан Цюсь, щоліта тут набираються здоров'я майже 600 відпочивальників одночасно. Нема відбою від бажаючих. На курорті запроваджено справжній європейський сервіс. Відкрито надсучасну цифрову телефонну станцію. Діє мережа магазинів і пунктів надання різноманітних послуг. Додав популярності пансіонатові нещодавно одержаний диплом лауреата всеукраїнської туристичної професійної програми «Кришталевий лелека—2000» в номінації «Краще туристичне підприємство регіону». І цього річ, ніби на підтвердження, сюди прибули ту-

ристи з Німеччини й навіть сонячної Італії.

Не менш популярна інша тутешня курортна мекка — санаторій «Лісова пісня» на кришталево чистому озері Пісочне, що за десяток кілометрів від Шацька. Тут справжній рай. Компактне курортне містечко потопає в соснах. З одного боку — густий віковичний поліський ліс, з другого — дзеркальне плесо диво-озера, над яким витає крик дикої птиці і чути плескіт хвиль об каміння від чудо-рибин.

Відпочинок у цій казковій місцевині коштує недешево. Путівка на 20–24 дні потягне від 600 до 1800 гривень. Зате співватимуть і душа, і тіло. Адже краших лікарів від тутешніх, годі й шукати. Лікують тут за спеціальною системою, яка ґрунтується на методиці народної і найсучаснішої медицини. А чого варта унікальна фітотерапія! Ще й чисте, збагачене озоном цілюще повітря.

Навколо Світязя й Пісочного згуртувалася і безліч невеличких відомчих та приватних баз відпочинку, кемпінгів і «куточків рибалок». У них трохи нижчий рівень сервісу і зручностей. Проживання обходиться у 10–20 гривень за добу. Зазвичай романтику такого відпочинку може трохи затьмарити самостійне приготування їжі. Хоча з продуктами проблем немає. Щоранку відпочиваючих будять своїм гуком щедрі мешканці навколишніх сіл. Пропонують скуштувати молочка з-під корови, пухких пиріжків, соковитих фруктів, ягід і домашніх вареників. Оскільки до кордону рукою подати, приходять гендлювати і крамарі з сусідньої Бі-

лорусі. Матимете нагоду придбати дешевий велосипед або інший крам.

Статус окремого незалежного курорту утримує прибережжя Світязя під назвою Гряда, на якому розміщено близько двадцяти невеличких баз. Тут отаборилися переважно кияни і львів'яни. Неподалік — славне село Пульмо, де з діда-прадіда живуть справжні хазяї озер — корінні поліщуки. Люди вони гонорові. Але заробити на курортниках не проти. Зрештою, як і мешканці інших навколишніх сіл — Мельки, Гаївка, Світязь... Щирі краєни завжди гостинно приймуть туристів з невеликими статками. Здають окремі кімнати і навіть будинки по 5–10 гривень за добу. В арсеналі відпочиваючих буде рибальське спорядження, надійний човен, кошики для грибів і ягід. Компанійські господарі завжди вкажуть, де ліпше вудити рибу, як відрізнити поганку від боровика, покажуть малечі нори диких звірят,

Туристичний центр розмістився на двох перлинах — озерах Світязь і Пісочне

пригостять ягодами і смаженими грибами. Тому не дивно, що більшість селян мають постійних клієнтів, які щоліта поселяються у цьому райському куточку.

Є де усамітнитися на Шацьких озерах і «дикунам». У густих лісах безліч маленьких озер, де хлюпочуться мавки і бешкетують водяники. Добра нагода відчутися «дитям природи». Але варто остерігатися небезпеки, яка чатує в непрохідних болотах і чагарниках. Поліський край досі зберіг первозданність із зубатими хижаками й зміями. А ще не забувайте, що топчете траву у національному парку, який межує з державним кордоном. Тому не змушуйте природоохоронців і прикордонників псувати ваш відпочинок «депортацією» з цієї райської місцини. Тримайтеся курортної зони, де для повноцінного відпочинку гостинні поліщуки створили найліпші умови.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

Ой нема то краю-краю над ту верховину

Закарпаття й понині ще залишається одним з найчистіших куточків України. Цілюще гірське повітря, неповторні красвиди, пам'ятки дерев'яного зодчества та середньовічні замки, колорит Гуцульщини й унікальність Долини нарцисів чи «морського ока» — знаменитого Синевирського озера, заманлива вершина Говерли ваблять туристів з усіх усюд. Їх гостинно приймають в обласному підприємстві «Закарпаттурист». У його підпорядкуванні — 13 туристсько-оздоровчих комплексів та 4 бюро подорожей і екскурсій. Вони можуть прийняти одразу більш як 1700 мандрівників. І нинішнього літнього сезону вільних місць нема.

— Донедавна ми мали проблеми з наповнюваністю, — каже генеральний директор «Закарпаттуриста» Василь Крічфалушій. — Багатьох не задовольняли умови. Саме

тому ми насамперед подбали про зручності.

— Звичайно, і вартість путівок підскачила? — запитує.

— Ні, вона диференційована й коливається від тридцяти гривень до вісімдесяти за добу з триразовим харчуванням, пішими екскурсіями, прогулянками й походами. Тим, хто має закордонні паспорти, пропонуємо за додаткову плату поїздки до Румунії чи Угорщини. Істотні знижки надаємо дітям, школярам, а також організованим групам дорослих. Кожний комплекс має бар чи кафе, спортмайданчик, автостоянку, пункт прокату спорядження, приміщення для масових розваг. У більшості є сауни, косметичні кабінети. Проте мусимо серйозно працювати над поліпшенням телефонного зв'язку, особливо з найвіддаленішими пунктами та філіями.

— Василю Михайловичу, Закарпаття славиться не тільки ідеальними умовами для туристів, а й численними джерелами мінеральних і термальних вод...

— Так, щедрі природні чинники гріх не використати. Тому дещо змінюємо колишній профіль наших турбаз і перетворюємо їх на лікувально-оздоровчі комплекси. Такких маємо сім. Це хустський «Нарцис», міжгірські «Карпати», рахівські «Тиса» й

«Трембіта», воловецькі «Плай», «Форель» та «Пікуй» і, безперечно, мукачівська «Латориця». Її шестиповерховий корпус розташований у парковій зоні міста. Поряд — відкритий плавальний басейн з термальною водою. Є водолікарня, де на базі власної свердловини хлоридної кальцієво-натрієвої води лікують захворювання опорно-рухового апарату, нервової системи тощо. Такий басейн маємо і в селі Лумшорах Перечинського району на лікувально-оздоровчому комплексі «Полонина». Зауважу, що всі заклади розташовані поряд із джерелами відомих мінеральних вод — «Шаянська», «Сойми», «Келечинська» чи їх аналогами. Є й місцеві джерела.

— Карпати ваблять не лише влітку, а й узимку. І передусім тих, хто захоплюється гірськолижним спортом.

— Для них маємо мережу канатно-буксирувальних установок. Є гірськолижні траси і для асів, і для початківців, котрих жартома називають «чайниками». Наші інструктори вчать їх не лише пристойно триматися на лижах, а й виписувати такі віражі, що дух захоплює.

— За традицією, що склалася, до Дня туризму робиться колективне сходження на Говерлу. Нинішнього року воно теж буде?

Із 24 по 29 вересня — тур усіма найпопулярнішими туристськими стежками краю

— Аякже! Більше того. Із 24 по 29 вересня ми проведемо ознайомчий тур усіма найпопулярнішими туристськими стежками краю. У програмі — екскурсії до Ужгородського, Невицького і Мукачівського замків та етнографічного музею, до єдиного у світі пам'ятника сільському листоноші Федору Фекеті, що відкритий у Перечинському районі, у знамениті винні підвали сернянської агрофірми «Леанка», на Синевирське озеро, до географічного центру Європи в Рахівському районі та центру закарпатського лозоплетіння — до села Ізи Хустського району... Сходження на Говерлу здійснимо 27 вересня, в День туризму. Закінчиться воно святковим обідом і вечерею. Буде й концерт гуцульського інструментального ансамблю у складі наших інструкторів з туризму та гірських рятувальників. Запрошуємо представників турфірм, а також потенційних інвесторів, які мають інтерес до взаємовигідного розвитку туристської галузі в Закарпатті. І, безперечно, журналістів. Телефони в Ужгороді: 3-42-15, 3-45-14;

— Запрошення приймаю. Тоді готуйте зручні взуття та одяг...

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Закарпатська область.

Незабаром марка перетвориться на дим

Першого вересня розпочато доставку нових і спільних для країн Європейського союзу грошей — монет і купюр — до німецьких банків та великих небанківських організацій без права їх використовувати до 1 січня 2002 року. Цілий рік їх карбували й друкували на 15 монетних дворах і в 15 друкарнях різних країн. А вчора було оголошено про те, як захищена нова валюта, які її особливості. З банкнотами і монетами могли ознайомитися всі охочі.

І не через пусту цікавість. Кримінальне відомство бундесреспубліки не на жарт стурбоване можливістю появи фальшивих грошей. Нечисті на руку й фальшивомонетники чекають не дочекаються своєї зоряної години. Адже в Німеччині планують за півроку обміняти 6 млрд. банкнот. Саме у цей час з'явиться можливість запустити в обіг велику кількість фальшивок. Розрахунок такий: доки населення вивчатиме нові гроші і звикатиме до них, фальшивомонетники встигнуть зібрати свій багатий урожай. Проте для боротьби з ними Кримінальне відомство має досить ефективних засобів. Про чимало з них воно вважає за потрібне промовчати.

Але деякі все-такі відомі. Це, перше, зведення до мінімуму термінів обміну. По-друге, ознайомлення з новими грошима населення. Навіть для

дітей в Інтернеті відкрито спеціальну сторінку, де про євро розповідається все докладно. Для того, щоб громадяни могли безпомилково визначати підробки, організовано широку рекламну кампанію. На ці цілі Європейський центральний банк виділив 80 млн. євро — 160 млн. марок.

Отже, мине небагато часу, і марка — одна з насильніших валют світу, символ відродження та економічної міцї Німеччини — зникне назавжди, буквально перетвориться на дим. А це — 3 мільярди купюр вагою близько 3 тонн і об'ємом 3.400 кубічних метрів. У Німеччині довго сперечалися: як же використати старі купюри? Одні пропонували пустити їх під ніж, щоб потім продавати такі пресовані цеглинки з купюр вартістю 1 мільйон, скажімо, за 5 марок. Або виготовити з них якийсь оздоблювальний

матеріал. Або ж узагалі щось із них збудувати — такий собі символ часу. Природна хазяйновитість, однак, перемогла: транспортування банкнот обійшлося б надто дорого. Але щоб не образити тих, хто хотів щось побудувати з віджилих свій вік купюр, вирішено використати їх як паливо при виробництві цементу.

А для бундесбанку розпочнеться гаряча днина. Адже лише монет-пфенігів він має прийняти 28 млрд. вагою 98 тонн. Правда, передбачено, що здавати старі гроші можна до 1 січня 2004 року. Та ось купити на них щось починаючи з року наступного буде вже неможливо. Торгівля також неабияк готується до цієї події. Принаймні на цінниках дещо більшим шрифтом зазначено ціни не в марках, а в євро.

Ну а як ставляться до близького приходу євро пересічні громадяни, для яких марка була символом стабільності держави? Майже байдуже. Хіба що недавно на телебаченні спалахнула дискусія, чи підходять до нових купюр старі гаманці, розраховані на німецькі банкноти.

Валентина ПИСАНЬСКА.
Франкфурт-на-Майні.

84 роки за кермом!

Новозеландець Ерік Бейлі-Балфор блискуче склав тест на керування автомобілем для поновлення посвідчення водія. Він вправно продемонстрував прискіпливим інструкторам, що може паркуватися, розвертатися й об'їжджати перешкоди, а через два дні... відзначив сторічний ювілей. Керувати автомобілем Ерік почав у 16 років, коли ще мешкав у Великій Британії. Першим у його водійській практиці був батьківський «Санбім». Потім він керував десятками різних авто, але вважає свій теперішній автомобіль «Тойота Королла» 1985 року випуску найкращим.

Пограбовано музей годинників

Велику крадіжку скоєно в женевському музеї годинників. Там викрадено чотири десятки старовинних та сучасних годинників на загальну суму 2 мільйони швейцарських франків. Повідомляючи про це, поліція зазначила: грабіжники заволоділи виробами, що їх було виставлено на короткий термін у броньованому приміщенні.

Серед викраденого — годинники, які женевським колегам позичили інші музеї та великі годинникові фірми. А постійна колекція на постраждала. Сигнал про крадіжку спрацював вчасно, й охорона миттєво прибула на місце події. Однак злодії вже встигли зникнути, в поспіху загубивши один вельми цінний експонат.

Експорт падає

Експортні поставки українського металопрокату в США нинішнього року можуть скоротитися вчетверо порівняно з попереднім — до 350 тисяч тонн. Як повідомив агентству «Інтерфакс-Україна» керівник інформаційного відділу державного підприємства «Укрпромзовнішекспертиза» Сергій Поважнюк, такий прогноз базується на підсумках першої третини року: якщо в 2000 році Україна експортувала до США 1,4 млн. тонн металопрокату, то за чотири місяці нинішнього — лише 114 тис. тонн. При цьому частка української продукції у загальному імпорті США металопрокату скоротилася з 4,1 до 1,3 відсотка.

На порозі економічної війни

Першого вересня Молдова запровадила нові митні печатки. Ця звичайна справа несподівано набула характеру політичного скандалу.

І ось чому. Молдовськими митними печатками користувалося для виходу на зовнішній ринок Придністров'я. А тепер експорт з лівобережного регіону Молдови може бути зупинено. Тим паче що Кишинів оголосив про запровадження молдово-українських митних постів на східному кордоні країни. Вони мають розміститися на українській території, бо з боку Молдови кордон контролюють придністровці.

У Тирасполі заговорили про пряму економічну блокаду регіону. Минулої п'ятниці з цієї причини лідер Придністров'я Ігор Смирнов не приїхав на заплановану зустріч з молдовським президентом Володимиром Вороніним. Міністр закордонних справ Придністров'я Валерій Лішкай так охарактеризував кореспондентові «ГУ» ситуацію: «Ми з Молдовою тепер нагадуємо два потяги, що прямують назустріч один одному одними рейками».

А в Кишиневі заперечують усі розмови про митну війну, пояснюючи запровадження нових митних печаток вимогами, що їх Молдова має виконувати як член Всесвітньої торгової організації. Економічним агентам із Придністров'я пропоновано зареєструватися в Кишиневі, платити податки до молдовського бюджету і працювати далі. Кишинівські ЗМІ розгорнули активну антипридністровську пропаганду. Володимир Воронін, якому набридла негативна реакція тираспольських лідерів на всі молдовські ініціативи, судячи з усього, має намір «дотиснути» регіон. Воронін розраховує при цьому на допомогу Москви. Нині він перебуває там на запрошення Російської православної церкви і, найпевніше, постарається використати візит до російської столиці для зустрічі з Володимиром Путіним. Ясна річ, президент Молдови спробує заручитися підтримкою президента Росії у здійсненні заходів, задіяних проти Придністров'я.

Проте економічна блокада, про яку з тривогою кажуть у Тирасполі, може стати реальністю лише в разі підтримки її з

боку Києва. Чи піде Україна на те, щоб затиснути Придністров'я в економічні лещата? Глава адміністрації регіону Ігор Смирнов розповів на недавній прес-конференції, що в телефонній розмові з Леонідом Кучмою він повідомив про акцію, котра готується з боку Кишинева. Апелюючи до України, Ігор Смирнов посиляється на те, що внаслідок економічної блокади постраждає передусім населення регіону, третина якого — українці.

У Тирасполі також говорять про те, що в разі економічної блокади в Придністров'ї розроблено заходи у відповідь. Очевидно, придністровці перекриють залізницю. Серед можливих заходів — від'єднання газу та електроенергії, що їх подають у Молдову. Все це вже було уроком ані для Тирасполя, ані для Кишинева. Молдовські й придністровські політики сперечаються, а чуби тріщатимуть у простих людей. Обстановка загострюється, й жодна із сторін не має наміру йти на компроміс.

Світлана ГАМОВА.
Кишинів.

МІЖНАРОДНІ НОВИНИ

Хроніка. Факти. Події

■ **Тель-Авів**

Перес сподівається на мир

Глава МЗС Ізраїлю Шимон Перес заявив, що готовий зустрітися з палестинським лідером Ясіром Арафатом під час міжнародної бізнес-конференції в Італії. За словами Переса, і його, і Арафата було запрошено на саміт, що відкривається 7 вересня в Корноббіо. У рамках саміту і може відбутися їхня зустріч з Арафатом. На запитання журналістів, чи може на цій особистій зустрічі бути підписано якусь угоду про перемир'я, Перес заявив, що щиро сподівається на це.

■ **Кандагар**

Чутки безпідставні

Таліби заперечили повідомлення про те, що міжнародного терориста Осаму бен Ладена призначено міністром оборони Афганістану. На прес-конференції у Кандагарі представник командування талібів заявив: інформація про входження бен Ладена до уряду безпідставна і «спрямована на заподіяння подальшої шкоди і без того напруженим відносинам» нової афганської влади із Заходом.

■ **Канберра**

Евакуацію розпочато

Прем'єр-міністр Австралії Джон Говард оголосив про початок операції з евакуації з борту судна «Тампа» 433 нелегальних емігрантів. Як повідомив Говард, усіх їх буде переведено на борт корабля ВМС Австралії і відповідно до досягнутої домовленості доставлено до Папуа-Нової Гвінеї.

■ **Газа**

Палестинський «чорний список»

Ясір Арафат наказав своїм командирам підготувати список ізраїльських офіцерів, причетних до ліквідації лідера «Народного фронту визволення Палестини» Абу Алі Мустафи. Близькі до спецслужб Ізраїлю джерела повідомляють, що під номером один у цьому списку — бригадний генерал Шауль Мофаз, начальник генерального штабу Армії оборони Ізраїлю. Затим — його заступник, бригадний генерал Моше Яалон. Авраам Діхтер, глава спецслужби «Шабак», у цьому списку третій.

■ **Дурбан**

Розбіжності через поняття

На конференції ООН з проблем расизму, що проходить тут, виникли розбіжності у питанні про вибачення перед країнами Африки за работоргівлю. Британські дипломати готові висловити жаль, але не вибачитися або визнати работоргівлю злочином. Цю позицію підтримують Іспанія, Португалія та Голландія. Лідер борців за громадянські права у США Джессі Джексон стверджує, що Африка зробила величезний внесок у розвиток Сполучених Штатів і тепер має право отримувати репарації. США і Британія побоюються, що вибачення збільшать імовірність вимоги репарацій.

■ **Скоп'є**

Процес у глухому куті

Мирний процес у Македонії зайшов у глухий кут. Албанські сепаратисти погрожують припинити операцію зі здачі зброї, якщо македонський парламент і далі блокуватиме внесення поправок до Конституції. Напередодні парламентарії відклали розгляд цього питання. Голова парламенту Стоян Андов заявив, що процес поновиться лише в тому разі, якщо албанці перестануть перешкоджати поверненню македонських біженців.

На фото АП: біля стін парламенту македонці, які протестують проти дій албанських бойовиків.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та зарубіжних інформагентств.

Кличуть скрипки на гуцульське весілля

(Початок на 1-й стор.).

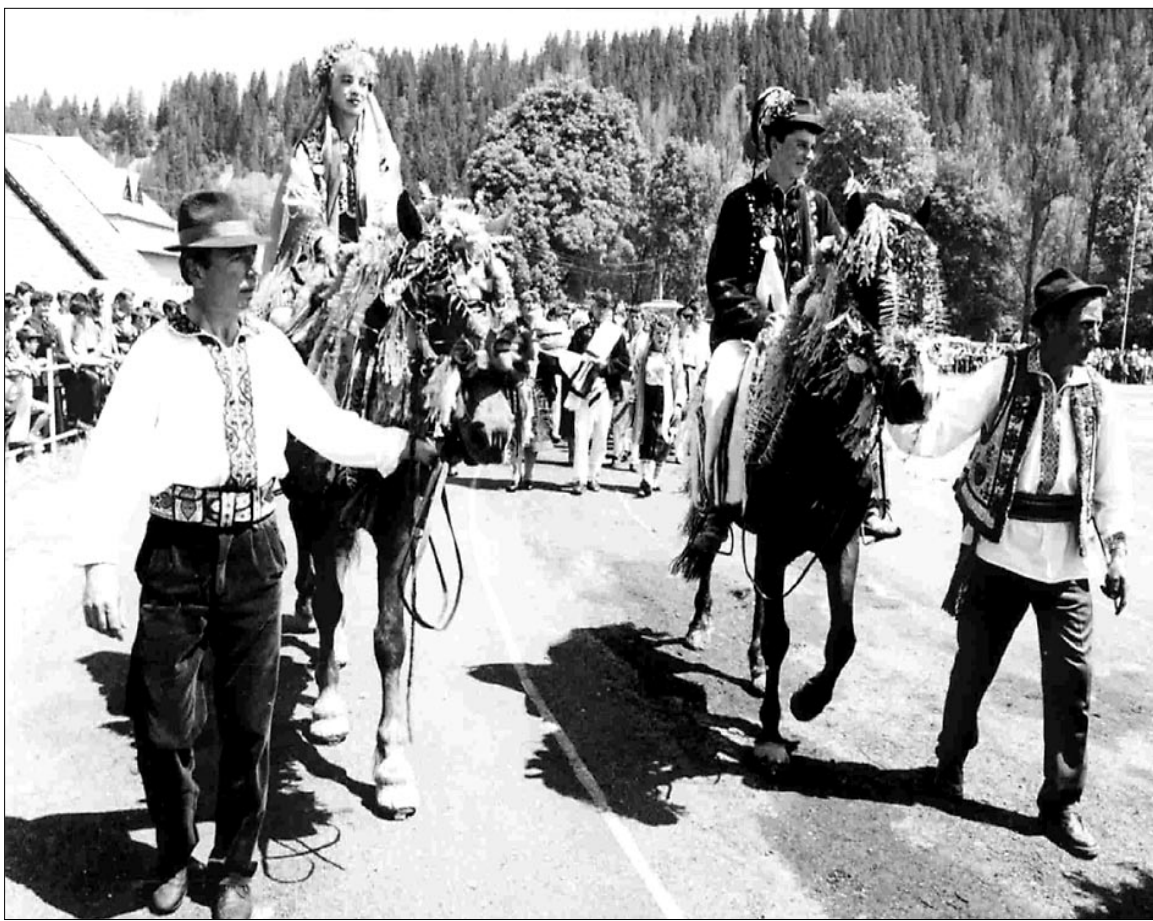
Гуцули зберегли старовинну автентичку весільних звичаїв. У карпатських селах до цього часу шийють весільні вінки нареченим з барвінку, супроводжуючи цей прадавній обряд виконанням щемливих предківських пісень. До шлюбу молоді й близька родина обов'язково йдуть на конях. Гості, йдучи на весілля, неодмінно несуть молодим в'язанки повнозерних качанів кукурудзи — символ дітородності. І їх неодмінно зустрічає хлібом-сіллю весільний батько. На цьому весіллі така висока честь випала уславленому горянинові, керівникові приватного селянського підприємства «Світанок» Дмитрові Кузику.

Грають молодят карпатські музики ансамблю народних інструментів Путильського районного будинку культури.

Колись буковинська письменниця, сучасниця Ольги Кобилянської, Євгенія Ярошинська зробила в селі Брідок Заставнівського району запис місцевого весілля й надіслала його до Санкт-Петербурга на етнографічний конкурс. Російське географічне товариство присудило їй за ці безцінні фольклорні матеріали велику срібну медаль.

З того часу багато води сплило в Черемоші. Але гуцульське весілля не втратило в його плині свою самотність.

Василь БАБУХ.
Фото автора.

Інформація про першу емісію акцій Відкритого акціонерного товариства Лізингової компанії "УКРТРАНСЛІЗИНГ"

1. ХАРАКТЕРИСТИКА ЕМІТЕНТА

1.1. Повне найменування: Відкрите акціонерне товариство Лізингова компанія "Укртранслізинг", далі по тексту - Товариство.

1.2. Місцезнаходження: 01003, Україна, м. Київ, вул. Толстого, 23/1, літера "А", тел./ факс : 536-11-01, 536-11-02.

1.3. Відомості про осіб, уповноважених проводити дії щодо підписки на акції:

■ Уповноваженою особою для здійснення дій, згідно вимог законодавства України, що до реєстрації випуску акцій БАТ ЛК "Укртранслізинг" у ДКЦПФР та проведення підписки: призначити Голову Правління БАТ ЛК "Укртранслізинг" **Юракова Олександра Дмитровича.**

1.4. Предмет та цілі діяльності :

Метою створення та діяльності товариства є забезпечення залізничного транспорту України рухомим складом та підтримка вітчизняних підприємств транспортного машинобудування, а також реалізація економічних та соціальних інтересів учасників Товариства за рахунок отриманого прибутку.

■ Здійснення лізингових операцій та укладання договорів лізингу усіх форм, передбачених законодавством України про лізинг, а також укладання договорів, передбачених міжнародною практикою, якщо це не суперечить нормам чинного законодавства України;

■ Надання послуг, пов'язаних з лізингом, згідно з чинним законодавством;

■ Оренда та здача в оренду транспортних засобів;

■ Надання послуг в галузі маркетингу та консалтингу;

■ Надання рекламних, торговельно-посередницьких послуг, послуг інформаційного та комерційного характеру, пов'язаних з лізинговою діяльністю;

■ Надання консультативних послуг в сфері міжнародної економічної діяльності, міжнародного права;

■ Організація послуг по постачанню сировини. Інструментів, обладнання, засобів обчислювальної техніки. Відео- та аудіоапаратури згідно з замовленням, а також їх реалізація;

■ Виконання брокерських, дилерських робіт та надання агентських, лізингових та трастових послуг;

■ Надання юридичних послуг громадянам та організаціям, юридична практика4

■ Бартерні операції;

■ Організація і проведення виставок, семінарів, аукціонів, пов'язаних з лізинговою діяльністю, та участь у них;

■ Надання послуг по вантажно-пасажирських перевезеннях, технічне

обслуговування та ремонт автотранспорту;

■ Проектування, загальнобудівельні та ремонтно-будівельні роботи;

■ Здійснення операцій з нерухомим майном;

■ Інвестиційна діяльність;

■ Здійснення операцій з цінними паперами українських та іноземних компаній відповідно до власних інтересів та інтересів юридичних та фізичних осіб України та інших держав;

Види діяльності, що потребують спеціального дозволу (ліцензії), здійснюються після отримання такого в установленому порядку.

Товариство самостійно планує власну господарську, комерційну та фінансову діяльність, враховуючи кон'юнктуру внутрішнього та світового ринку товарів та послуг, які є предметом статутної діяльності товариства, виходячи з перспектив одержання прибутку, необхідного для найбільш повного і ефективного виконання власних завдань, розвитку виробництва та сфери послуг.

1.5. Дата проведення установчих зборів засновників: 21 вересня 2001 року.

1.6. Розмір статутного фонду, що передбачається сформувати:
20 600000 (двадцять мільйонів шістсот тисяч) гривень

1.7 Внески засновників до статутного фонду та форма здійснення внесків:

Фонд державного майна України - 200 000 (двісті тисяч) простих іменних акцій загальною номінальною вартістю 20 000 000 гривень, що складає 97,1 відсотка розміру статутного фонду. Акції оплачуються за рахунок амортизаційних відрахувань Донецької та Придніпровської залізниць на оновлення залізничного рухомого складу грошовими коштами в сумі 2 000 000 (два мільйони) гривень та рухомим складом (полувагонами та цистернами) на суму 18 000 000 (вісімнадцять мільйонів) гривень.

Спільне підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю "Українська фінансова лізингова компанія" - 6 000 (шість тисяч) акцій загальною номінальною вартістю 600 000 (шістсот тисяч) гривень, що складає 2,9 відсотка розміру статутного фонду. Акції оплачуються правом користування протягом 3 років майном, що включає офіс з матеріально-технічним обладнанням на суму 600 000 гривень.

1.8. Найменування банківської установи та номер поточного рахунку, на який вноситимуться початкові внески:
Грошові кошти вносяться на рахунок БАТ ЛК "Укртранслізинг" №26001001152 в АБ "Експрес Банк" м. Київ, МФО 322959 ,код ЄДРПОУ. 30674235.

2. ДАНІ ПРО ВИПУСК АКЦІЙ.

2.1. Рішення про випуск акцій прийнято зборами засновників, протокол від 12 червня 2001р.

2.2. Загальна номінальна вартість акцій, на які планується здійснити підписку:

20 600 000 (двадцять мільйонів шістсот тисяч) гривень.

2.3. Мета випуску акцій: формування статутного фонду. Акції випускаються не для покриття збитків Товариства.

2.4. Мета використання фінансових ресурсів, залучених від емісії (обсяги та напрямки використання): виконання діяльності, яка передбачена Статутом, а саме:

■ забезпечення залізничного транспорту України рухомим складом та підтримка вітчизняних підприємств транспортного машинобудування;

■ придбання технічного обладнання.

2.5. Кількість акцій за типами та категоріями: 206 000 (двісті шість тисяч) штук простих іменних акцій. Акції на пред'явника та привілейовані акції не випускаються.

2.6. Номінальна вартість акцій: 100 (сто) гривень.

2.7. Емісія проводиться: серією А, за номерами з 000001 по 206000.

2.8. Форма випуску акцій - документарна.

2.9. Перелік засновників із зазначенням кількості простих іменних акцій, якими вони володіють:

Фонд державного майна України - 200 000 (двісті тисяч) простих іменних акцій загальною номінальною вартістю 20 000 000 гривень, що складає 97,1 відсотка розміру статутного фонду.

Спільне підприємство у формі товариства з обмеженою відповідальністю "Українська фінансова лізингова компанія" - 6 000 (шість тисяч) акцій загальною номінальною вартістю 600 000 (шістсот тисяч) гривень, що складає 2,9 відсотка розміру статутного фонду.

2.10. Права, що надаються власникам простих іменних акцій: брати участь і голосувати на загальних збо-

рах акціонерів особисто або через представників; брати участь в управлінні справами Товариства в порядку ,визначеному чинним законодавством України та статутом Товариства; обирати та бути обраним в органи управління та контролю за діяльністю Товариства; брати участь у розподілі прибутку товариства та одержувати його частку (дивіденди); одержувати інформацію про діяльність Товариства; відчужувати належні йому на правах власності акції у порядку визначеному діючим законодавством; користуватись переважним правом на придбання додатково випущених Товариством акцій пропорційно кількості належних їм акцій Товариства; у разі ліквідації Товариства отримати частину вартості його майна, інші права , передбачені законодавством України та статутом Товариства.

2.11. Адреса місця початку та припинення передплати на акції:

Початок підписки : 14 вересня 2001р.

Закінчення підписки : 19 вересня 2001р.

Адреса проведення підписки: 01003, Україна м. Київ, вул.Толстого,23/1, літера "А".

Тел./факс для довідок: (044) 536-11-01, 536-11-02.

2.12. Заплатований курс продажу акцій: за номінальною вартістю.

2.13. Торговель цінними паперами: Товариство самостійно розміщує акції.

2.14. Відомості щодо умов договору з торговцем цінними паперами:

Договір з торговцем цінними паперами не укладався.

2.15. Порядок передплати на акції та дії що передбачаються в разі перевищення (недосягнення) рівня запла-нованої підписки на акції:

1. Особа, яка бажає підписатися на акції, подає заяву довільної форми, на ім'я уповноваженої особи за підписку на акції, в якій обов'язково зазначається повне найменування юридичної особи або прізвище, ім'я та по батькові фізичної особи, номери телефонів, факсів, інших засобів зв'язку, кількість акцій, які планується придбати .

Особи, які підписалися на акції, вносять на рахунок засновників не менше 10 відсотків вартості акцій, на які вони підписалися, після чого засновники видають ім письмове зобов'язання про продаж відповідної кількості акцій.

2. До дня скликання установчих зборів особи, які підписалися на акції, повинні внести з урахуванням попереднього внеску не менше 30 відсотків номінальної вартості акцій. На підтвердження внеску засновники видають тимчасові свідоцтва.

Повна оплата акцій здійснюється не пізніше року після реєстрації акціонерного товариства.

3. Форма оплати акцій: оплата акцій може здійснюватись грошовими коштами, цінними паперами, шляхом передачі товариству будинків, споруд, матеріальних, нематеріальних цінностей або прав користування ними. При передачі в оплату акцій не грошових коштів , вартість внеску визначається актом прийому-передачі із зазначенням вартості внеску за угодою Сторін та зазначається у договорі про купівлю-продаж акцій та акті прийому-передачі. Оцінка майна, внесеного у якості оплати за акції здійснюється відповідно до чинного законодавства.

Підтвердженням оплати є копія платіжного доручення про сплату грошових коштів або акти прийому - передачі внесків в не грошовій формі. Реквізити для оплати акцій в національній валюті України:

Отримувач: БАТ ЛК "Укртранслізинг", №26001001152 в АБ "Експрес Банк" м. Київ, МФО 322959, код ЄДРПОУ. 30674235.

Звертатися за телефонами 536-11-01; 536-11-02

4. Оскільки засновники не проводять відкрити підписку, акції розподіляються між засновниками товариства пропорційно вкладам засновників у статутному фонді товариства.

Перевищення підписки на акції не допускається.

5. Якщо до вказаного у повідомленні строку не вдалося покрити підпискою 60% акцій, акціонерне товариство вважається незаснованим. Особам, які підписалися на акції, повертаються внесені ними кошти не пізніше як через 30 днів. За виконання цього зобов'язання засновники несуть солідарну відповідальність.

6. Якщо підпискою покрито від 60% до 100% то установчі збори засновників затверджують підписку на досягнутому рівні.

7. Акціонерне товариство не пізніше ніж через шість місяців після реєстрації випуску акцій зобов'язано видати акціонерам сертифікати акцій, але лише за умови їх повної оплати акціонером.

2.16. Порядок виплати дивідендів:

1. Дивіденди виплачуються один раз на рік за підсумками календарного року за рішенням загальних зборів акціонерів.

2. Термін виплати дивідендів - протягом першого півріччя при наявності прибутку за рішенням загальних зборів акціонерів.

3. Право не одержання дивідендів мають особи, які є акціонерами на початок терміну виплати.

4. Дивіденди виплачуються за місцем знаходження товариства.

5. Не отримані в строк дивіденди депонуються на рахунок товариства в банку.

Депоновані дивіденди можуть бути видані акціонеру на його вимогу протягом трьох календарних років. Проценти за зберігання дивідендів не нараховуються.

3. Дані про відповідальних за інформацію про емісію цінних паперів:

Інформацію про емісію цінних паперів готували резиденти:

3.1. Я, уповноважений представник засновників БАТ "Укртаслізинг", Юраков Олександр Дмитрович, підтверджую, що наведені відомості відповідають бажанню Товариства та його засновників по залученню коштів для здійснення статутної діяльності Товариства, засвідчую це своїм підписом і печаткою.

ЮРАКОВ Олександр Дмитрович

3.2. Приватна аудиторська фірма "Аудит — Оптім"
Я, директор приватної аудиторської фірми "Аудит - Оптім", ліцензія на аудиторську діяльність серії АБ №000295 від 13.09.1994 р., згідно Рішення Аудиторської палати України № 287 від 13.09.1994 р. Свідцтво про включення до реестру суб'єктів аудиторської діяльності № 295 видано Рішення Аудиторської палати України від 26.01.2001 р. № 98 терміном до 26.01.2006 р. Юридична адреса: м. Київ , вул. Любченка, 6.15, тел. 229-12-38, 229-76-68 , Жежера М.О., підтверджую дані, які наведені у відомості щодо спроможності засновників - юридичних осіб сплатити відповідні внески до статутного фонду, засвідчую це підписом і печаткою.

*Уповноважена особа від засновників
БАТ "Укртранслізинг"
Директор приватної аудиторської фірми
"Аудит - Оптім"
Аудитор*

ЮРАКОВ Олександр Дмитрович

ТРУШКЕВИЧ Т. М.

Жежера М.О.

Місцевий господарський суд Львівської області (79000, м. Львів, вул. Личаківська,81) порушив справу № 7/105-23/61 про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю — фірми «Технопарк» (82100, Львівська обл., м. Дрогобич, вул. Бориславська,8, р/р 26005100282001 у філії УІБ у м. Дрогобичі, МФО 325785, ЄДРПОУ 22409572).

Розпорядник майна боржника — Сидорак О. О. (Львівська обл., м. Стрий, вул. Львівська, 88/13; ліцензія № 00014769).

Заяви кредиторів та заяви осіб, які бажають взяти участь у процедурі санкції боржника, подаються протягом місяця від дня публікації цього оголошення.

ТОВ ПСПТЗ

«Інструмент-Центр»

код ЄДРПОУ 30220281, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом 2-х місяців з моменту публікації за телефоном 8-(0562)-72-14-85.

Повідомлення

Філія «Київська ресурсна палата» Торгової біржі «Західно-Українська Біржа Нерухомості» у відповідності до укладених угод проводить торги з продажу на конкурсних засадах майна підприємства-банкрутів:

1. Будівля цеху переробки картоплі площею 549 кв. м початковою вартістю 32 500 грн. з ПДВ, що знаходиться в с. Петровське Бориспільського району, Київської обл.

Продавець — Ліквідаційна комісія радгоспу «Вишеньківський».

1. Цистерни для азоту 8Г513 (35т) початковою ціною 8830 грн. з ПДВ кожна.

2. Вагони грузові (30т) 2 шт. початковою ціною 5100 грн. з ПДВ кожний.

3. Напіввагон (22т) 1 шт. початковою ціною 3740 грн. з ПДВ.

Продавець — Ліквідаційна комісія «Київський радіозавод».

Час проведення торгів — щочетверга о 14.00.

Гарантійний внесок — 5%.

Місце проведення торгів: м. Київ, Музейний пров., 10, тел.: (044) 293-82-68, 293-13-25.

МІЖНАРОДНИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ

На підставі договору з ДКЦПФР

від 20.01.00

Навчальні курси:

"ДІЯЛЬНІСТЬ ТОРГОВЦІВ

ЦІННИМИ ПАПЕРАМИ (ЦП)"

"ДІЯЛЬНІСТЬ РЕЄСТРАТОРІВ ЦП"

"ДЕПОЗИТАРІЙ ЦП"

17-27 вересня 2001

Web-site: Київ, вул.Дегтярівська, 51. Тел./факс: (044) 456-3700
www.iib.com.ua E-mail: info@iib.com.ua

ДП «Кабельгара» БАТ «З-д Укркабель» ідентифікаційний код 24924400 повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії приймаються протягом двох місяця від дати опублікування цього оголошення.

СП «Зборівський агропромбуд» повідомляє про свою ліквідацію.

Претензії кредиторів приймаються ліквідаційною комісією протягом 2-х місяців з моменту опублікування даного оголошення.

Повідомлення про проведення загальних зборів акціонерів АKB «Донкредітінвест»

Правління банку повідомляє, що 26 жовтня 2001 року у 16.00 відбудуться загальні збори акціонерів банку за адресою: 83048, м. Донецьк, пр. Тітова, 8 б.

Порядок денний:

1. Внесення змін до найменування банку.

2. Розгляд заяв акціонерів банку.

Реєстрація акціонерів з 14.00 до 15.30.

Для участі у зборах потрібно мати документ, що посвідчує особу, а для представників акціонерів —доручення.

Правління банку.

ТОВ СП «Русь» код 20973816, юридична адреса: м. Одеса, вул. М. Говорова, 4, повідомляє про свою ліквідацію.

Всі претензії приймаються протягом двох місяців після надрукування об'яви по тел. (0482) 25-23-72.

(Початок на 1-й стор.).

«Пора нам
в оперу скоріш...»

Багато хто скористався по-радою Олександра Пушкіна, який, як відомо, високо поці-новував одеську оперу. Не для того, однак, щоб послухати співаків. А задля ближчого знайомства з Фердинандом Фельнером і Германом Гель-мером. Хто такі? Пояснюємо не для одеситів, бо ті засміють (чи їм не знати авторів візитної картки їхнього міста?). Отже, названі особи — широко відомі в усій Європі австрійські архітектори ХІХ століття. Багато чого за їх проектами в різних містах споруджено. Та світовим шедевром по праву вважається будинок Одеського академічного театру опери та балету. Й ось організатори Днів міста за активної участі Посольства Австрії в Україні вирішили у цьому театрі влаштувати виставку, яка розповіла б про творчість знаменитих архітекторів.

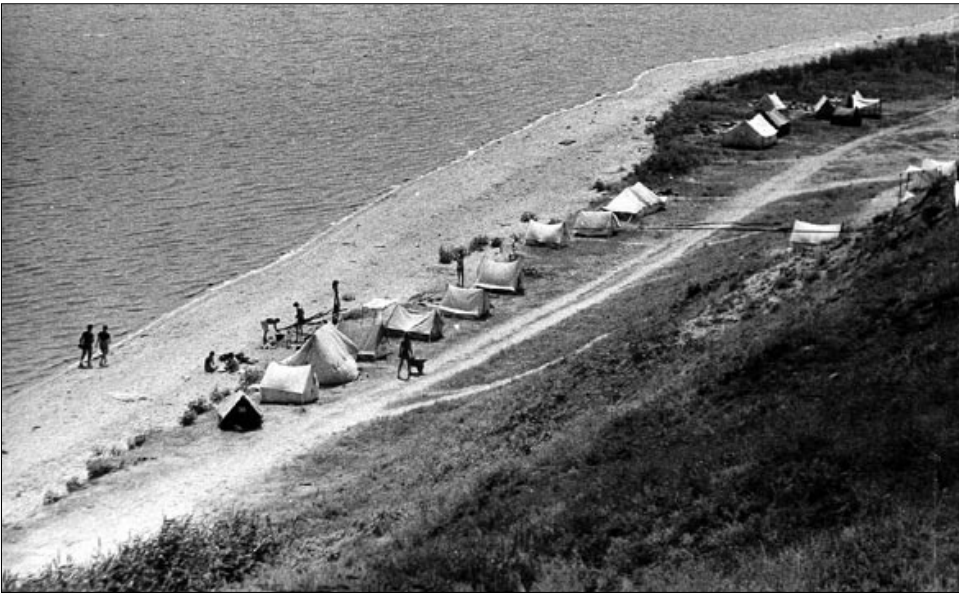
А коли після вражень від огляду виставки комусь раптом забажається оглянути ще й сам театр, екскурсовод напоготові. Він проведе не тільки парадними сходами, фойє, залом із чудовими золоченими скульптурами й розписами, а й підвалами та горищами. Щоб побачили, як сучасні зодчі отой архітектурний шедевр рятують, ведучи повномасштабну реконструкцію та реставрацію. За матеріальної участі й контролю громадськості — для того й організували для загалу екскурсії-оглядини.

«Дикий» і з грошима

Репортер

Ось і літо скінчилося. А з ним і традиційна пора відпусток. Більшість спів-громадян приступили до своїх робочих обов'язків і під стукотіння похмурих осінніх дощів з ностальгією згадують своє законне неробство на морському узбережжі, в горах, у сільській місцевості чи на дачному курорті — залежно від того, хто де зміг провести свою відпустку.

Мабуть, відпочинок «дикуна» базатий на враження, перенесені тяготи та несподівані ситуації, аніж організована відпустка у лоні санаторіїв і пансіонатів, де піклування про ваше харчування, нічліг та розваги за певну (а сьогодні аж ніяк не помірну) плату бере на себе сторона, яка вас приймає. Ці спогади зігрівають, спонукають посміхнутися і ще раз пережити всі принади літа...

Редактор номера Світлана ПИСАРЕНКО.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.
Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Минулих вихідних
одесити відзначали
День міста

Кшиштоф Зануссі
приїхав до Віри
Холодної

Чи, може, до її попередника Йосипа Тимченка, який ще за два роки до братів Люм'єрів винайшов і продемонстрував в Одесі кіноапарат у дії. Чи до сучасної Кіри Муратової. Або й загалом Одесу, де, як відомо, було створено першу на теренах сьогочасної СНД кіностудію, удостоїв своєю увагою знаменитий кінорежисер Зануссі. Одне слово, він приїхав, щоб відкрити фестиваль своїх фільмів.

Загалом Одеса і на власні ретроспективні кінострічки не бідна. Раз у раз, передусім у ювілейні дати, повертається до тієї ж Віри Холодної, до Олександра Довженка, який розпочинав саме в Одесі, до Петра Тодоровського, Марлена Хуцїєва, Станіслава Говорухіна, до «Довгих проводів» та «Коротких зустрічей» Кіри Муратової... Зануссі, однак, не був зайвий — навпаки, його ретро на екранах міста очікували з доволі великою зацікавленістю.

Утім, розпочався фестиваль не такою вже й давною стрічкою (вона торік здобула головний приз на Міжнародному московському фестивалі) — «Життя як смертельна хвороба, що передається статевим шляхом». Далі йдуть більш ранні «Де б ти не була», «Влада зла», «Галоп»... Правда, сам К. Зануссі пробув в Одесі лише добу, щоб звідси одразу вилетіти на Міжнародний кінофестиваль до Австралії.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Фотофакт

76 юнаків з Одеси і області стали цього року курсантами Одеського військового ліцею.

На знімку: ветеран Великої Вітчизняної війни Микола Титарчук і ліцеїст Сергій Мельниченко бесіднують про військову службу та навчання.

Фото Олександра СЕРОГО (Укрінформ).

Не футболем єдиним

У Донецьку урочисто відкрито оновлений стадіон «Локомотив», який почали реконструювати ще 1997 року. Ремонт розтягнувся на багато років, і тоді міська влада запропонувала вихід: профінансувати роботи методом «народної будови». Потрібні кошти внесли підприємства і організації міста і області. Значну частину робіт виконали підрозділи Донецької залізниці, на балансі якої перебуває стадіон.

Спортивна споруда збереже свою «спеціалізацію»: у попередні десятиліття це був один із найкращих легкоатлетичних майданчиків, де проводилися всеукраїнські та союзні турніри. Тепер у прихильників «королеви спорту» є своя сучасна арена. Завдяки зусиллям земляка і члена виконкому Міжнародного олімпійського комітету Сергія Бубки «Локомотив» буде оснащено відповідним легкоатлетичним обладнанням на суму 50 тисяч доларів за рахунок МОК. Є сподівання, що невдовзі стадіон, розрахований на 24 тисячі місць, зможе приймати змагання спортсменів «високого польоту».

Ліна КУЦЬ.

Донецька область.

Відпочити «дикунами»
можна і за гривню, і за тисячу

1. Свобода відпочинку
та підприємництва

— Пиріжки гарячі, млинці, голубці, фарширований перець не бажаєте?! — у наметі з'являється голова в плямистій панамці та кошик, що спокусливо пахне здобним тістом. Спосоння я погано розумію, що відбувається.

— А може, пива холодненького чи портвейну? — змовницьки підморгує голова.

З'ясовується, це представниця місцевого узбережного сервісу, котра доставляє всіляку смакоту домашньої кухні завжди голодним «дикунам». Золота ціна кулінарних виробів — гривня! Напої — дорожчі. А вартість привізних, як ото нашого оболонського пива, «спрайту» та кефіру, вдвічі перевищує київські аналоги.

Крим зрозумів, що на представниках материка можна і треба заробляти. І почалося... Ціни на місцевих базарах роздули в півтора—два рази, мотивуючи тим, що це єдина можливість місцевим прогудувати себе взимку і дожити до наступного сезону.

...У немолодого татарина цікавлюся, скільки коштує маленька склянка креветок. Дари моря на узбережжі, як на мою наївність, мають коштувати дешево.

— Чотири гривні, — відповідає продавець.

— ??? У Києві й то дві з полтиною, — намагаюся збити ціну.

— А де той твій Київ? — мружиться татарин. — А креветки — ось вони...

Цього року відпочивальникам у Лисичій бухті, що простяглася на кілька кілометрів уздовж моря від селища Ку-

рортного ліворуч від Карадазького заповідника, працівники приватного громадського харчування доставляли і сніданки, й обіди, і навіть питну воду. Тут з нею напружено. Щоб напитися, треба йти в гори до джерела, а там вистояти у величезній черзі таких само спраглих тонкої цівки придатної для пиття вологи.

Отож спочатку планований «дикий» відпочинок далеко від цивілізації було окультурено татарами, які спеціалізувалися на виробництві та доставці клієнтові ховового товару під назвою «їжа». Тож дбати про хліб насущний і воду багатим туристам не треба було. Щоправда, саме поняття «багатого дикуна» досить умовне.

Люди, які культурно відпочивали в Курортному, одного разу поцікавилися у пришельців з Лисичої, на яку суму можна гарно провести час у бухті. Адже платити за житло не треба — намет і спальний мішок везеш із собою. А каша з тушонкою, приготовлена на вогнищі, коштує дешевше від плову в кафе на узбережжі.

— Відпочити «дикунами» можна і за гривню (були прецеденти), і за тисячу, — констатував завсідник «безкультурного» дозвілля, «дикун» Саша. — Все залежить від потреб і можливостей людини. А ось задоволення такого вільного (від умовностей цивілізації) проведення часу кожен отримує на всі сто!

Чисте море (велика нині рідкість у Криму) за два метри від намету, гори, сонце, солоний вітер, каміння й пісок — і все це безплатно! І цілком можна обійтися без креветок.

Ольга ВІТЕР.

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції:

03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-84-92;

телефакс — 224-72-54;

відділ реклами — 446-91-37,

441-89-34, 441-89-44;

телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний

reklama@golos.com.ua — відділ реклами

let@golos.com.ua — відділ листів

foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Свідectво про реєстрацію
періодичного друкованого видання —
КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень
(крім неділі й понеділка)
українською і російською мовами. Індекс 60955.
Загальний тираж 150000.

Комбінат друку видавництва «Преса України».
03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Фотоформи виготовлено

в КЦ редакції газети «Голос України».

Зам. 0311133.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0